

ЗВІТ

Голови Державної судової адміністрації України про діяльність Державної судової адміністрації України у 2019 році

Суди здійснюють правосуддя з метою забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави.

У 2019 році загальна кількість місцевих та апеляційних судів в Україні становила 758, з них функціонувало 674 апеляційних і місцевих суди, 8 судів не здійснювали правосуддя через відсутність суддів, 84 суди тимчасово не працювали у зв'язку з бойовими діями, які відбуваються на території Донецької та Луганської областей та через анексію території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя (31 суд – Донецька область, 17 – Луганська область, 36 – Автономна Республіка Крим і місто Севастополь).

Згідно із статтею 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів.

Відповідно до частини першої статті 151 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" Державна судова адміністрація України є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом.

1. Стан фінансового забезпечення органів у системі правосуддя

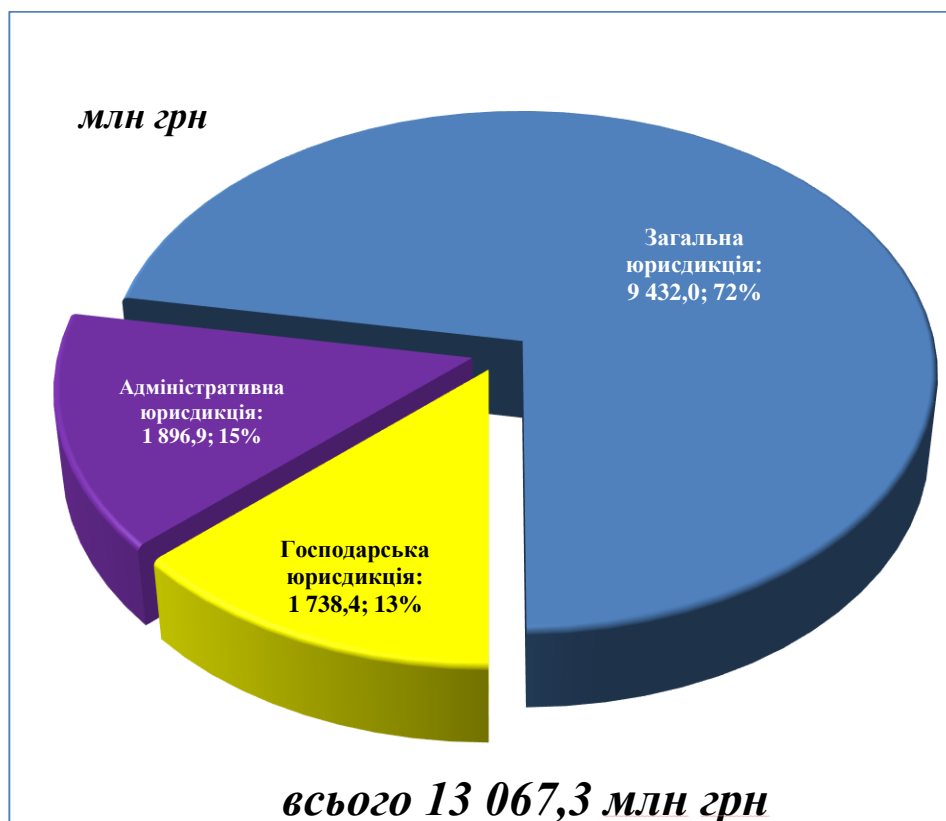
Протягом 2019 року до судів надійшло на розгляд 1,5 млн модельних справ, з них було розглянуто 1,4 млн, що на 0,3 млн (або на 31%) більше, ніж у 2018 році. Відсоток вирішених справ склав 90,5%, що на рівні 2018 року, та все ще залишається негативним (належний рівень 100% і більше). У 2018 році було розглянуто 1,1 млн модельних справ.

Розглянуті модельні справи за 2019 рік

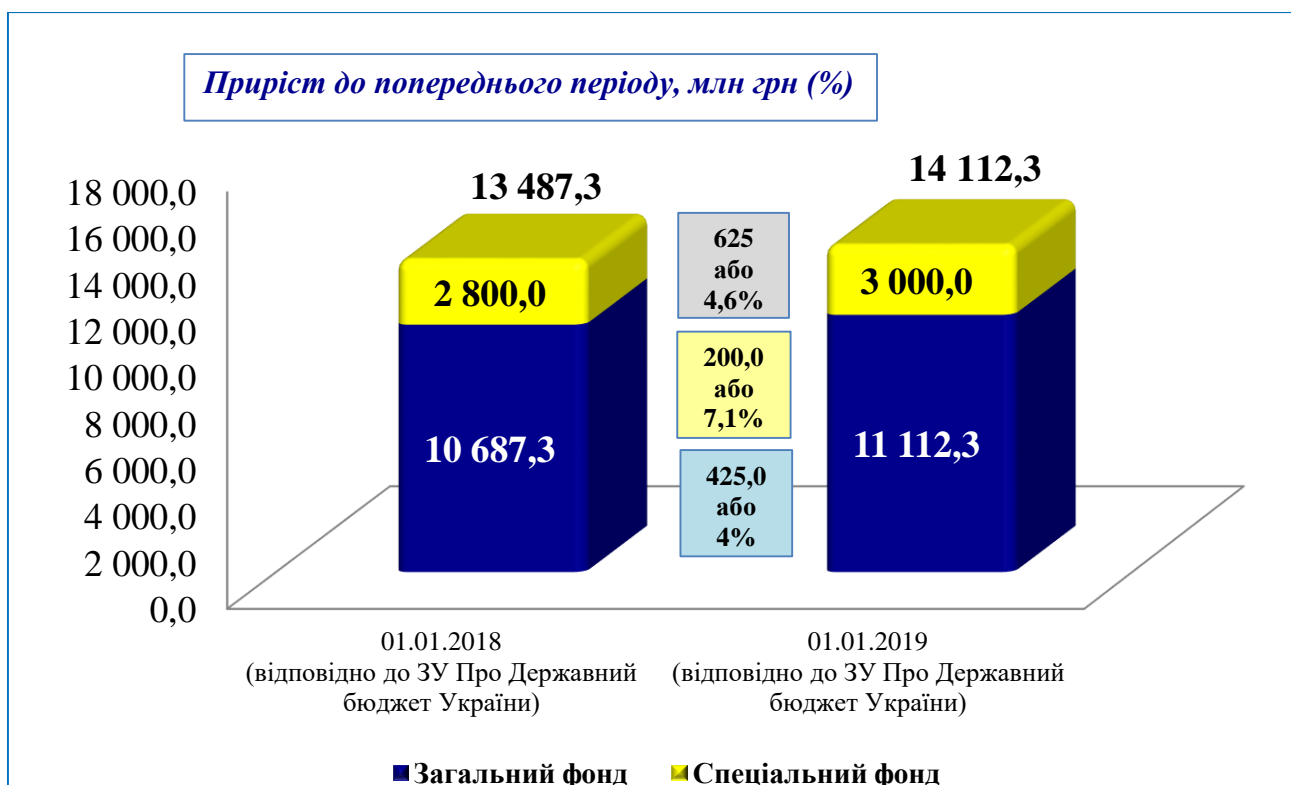
У 2019 році 1,0 млн модельних справ або 73% були розглянуті судами загальної юрисдикції, 0,3 млн або 17% - адміністративної юрисдикції та 0,1 млн або 10% - господарської юрисдикції.

Обсяг касових видатків споживання за 2019 рік у розрізі юрисдикцій

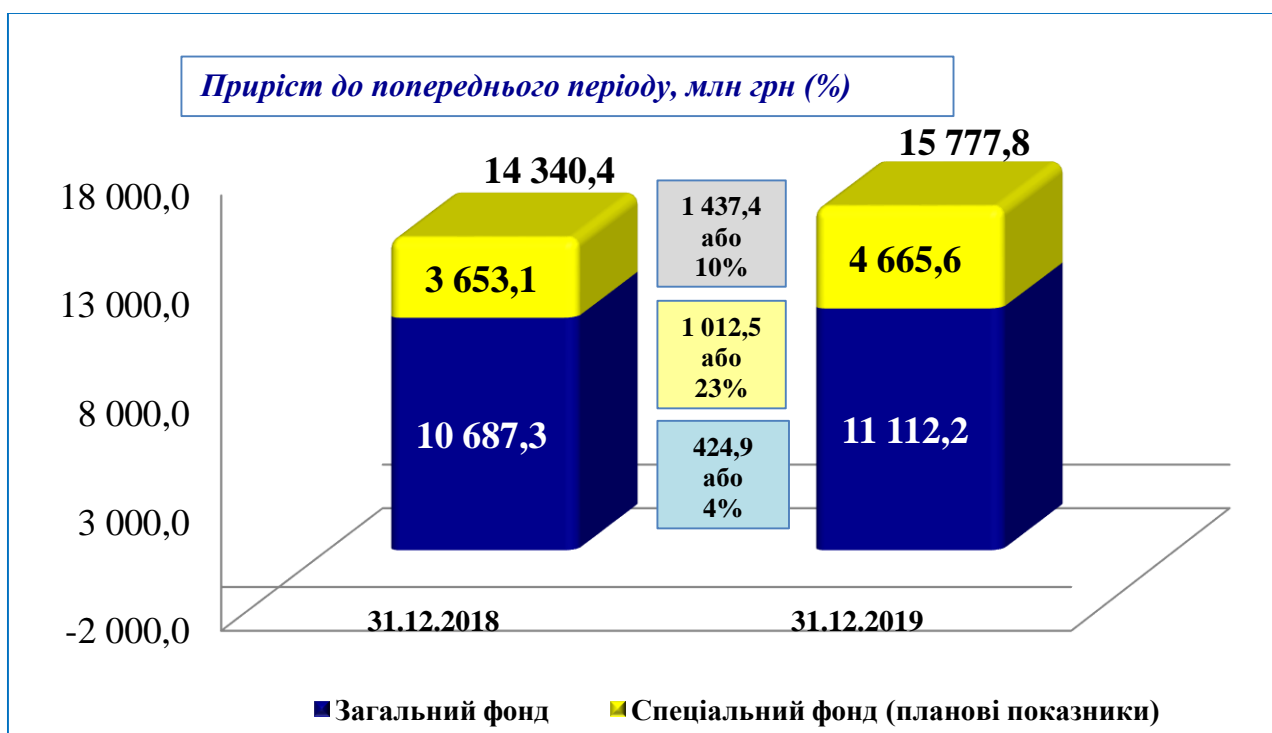
Законом України "Про Державний бюджет України на 2019 рік" визначені для ДСА України бюджетні призначення склали 14,1 млрд грн, з них за загальним фондом державного бюджету – 11,1 млрд грн, за спеціальним фондом державного бюджету – 3,0 млрд гривень.

Порівнюючи бюджетні призначення 2019 року з 2018 роком, маємо зростання асигнувань на 625,0 млн грн або 4,6%, у тому числі за загальним фондом державного бюджету на 425,0 млн грн або 4%, та за спеціальним фондом – на 200,0 млн грн або 7,1%.

На кінець 2019 року загальна сума бюджетних призначень ДСА України для забезпечення діяльності органів системи правосуддя, з урахуванням додатково залучених коштів спецфонду і залишку на кінець 2018 року, склала 15,8 млрд гривень. Загальна сума залучених коштів спецфонду склала 4,7 млрд гривень.

Приріст бюджетних призначень на кінець 2019 року в порівнянні з аналогічним періодом 2018 року склав 1,4 млрд грн або 10%.

У 2019 році в структурі бюджетних призначень частка із загального фонду державного бюджету склала 70,4% (2018 рік – 74,5%), зі спеціального фонду державного бюджету – 29,6% (2018 рік – 25,5%).

Призначення із джерел спеціального фонду державного бюджету у 2019 році склали 4,7 млрд гривень.

У порівнянні з 2018 роком фінансове забезпечення соціальних видатків, основною складовою яких є заробітна плата з нарахуванням, збільшилося на 1,8 млрд грн або 16,6% і в структурі видатків 2019 року склала 79%.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у 2019 році порівняно з 2018 роком зросли на 19,3 млн грн або 7,1%, що пояснюється підвищенням цін і тарифів на ці послуги.

Обсяг інших поточних видатків на здійснення судочинства у 2019 році зріс на 225,8 млн грн або на 18,0%.

Видатки розвитку у 2019 році склали 1,5 млрд гривень.

Хоча фінансове забезпечення в порівнянні з 2018 роком збільшилось, у звітному періоді були серйозні проблеми, які доводилося долати протягом року.

Так, в інструктивному листі Міністерства фінансів України щодо складання бюджетного запиту, який є обов'язковим для виконання всіма головними розпорядниками бюджетних коштів, була зазначена норма, що умови оплати праці всіх працівників державних органів у 2019 році встановлюються на рівні, які були на початок 2018 року.

Виходячи з цієї норми і були доведені ДСА України граничні обсяги видатків загального фонду державного бюджету в обсязі 10,5 млрд грн, тобто практично на рівні 2018 року. Це фактично означало замороження

підвищення рівня суддівської винагороди як за кількістю так і за розміром прожиткового мінімуму.

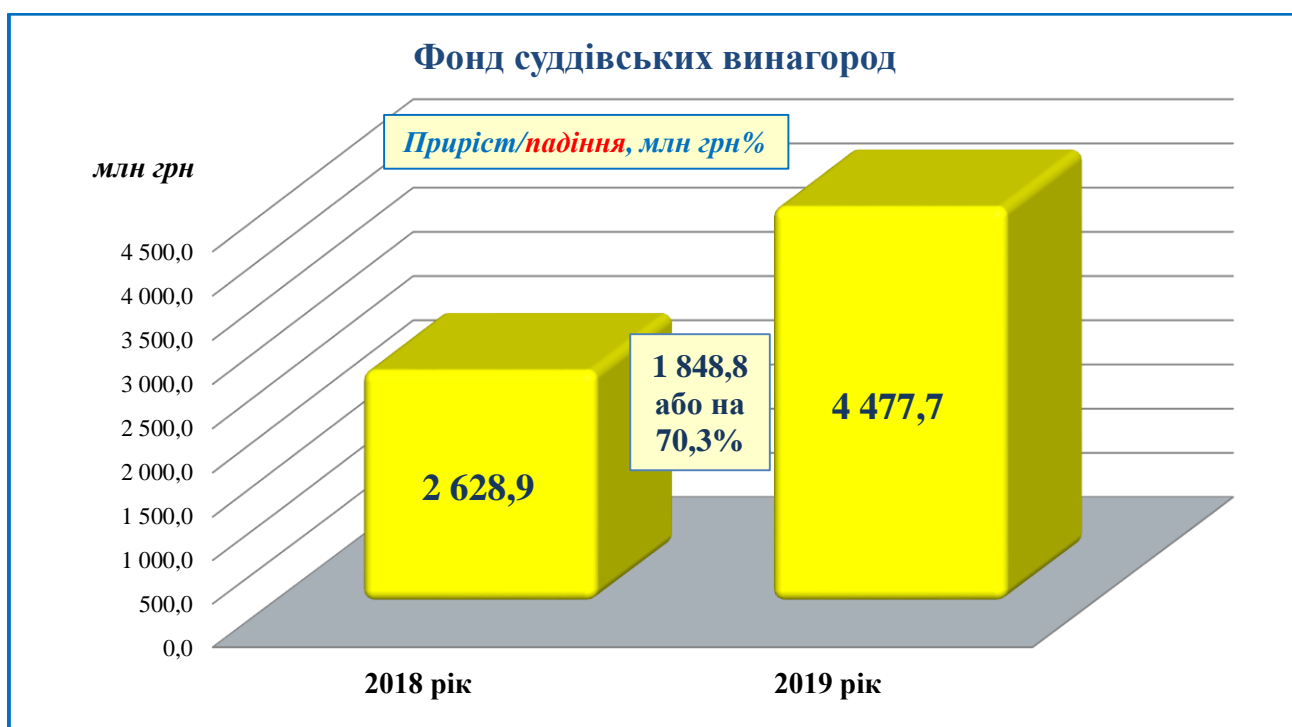
Для фінансового забезпечення зняття цього обмеження за розрахунками ДСА України необхідно було збільшити граничні обсяги видатків загального фонду на оплату праці з нарахуваннями на 2,4 млрд гривень. Проте на зазначені цілі додатково було виділено лише 390,3 млн грн, тобто 16% від потреби.

Це стало основною причиною зниження запланованого рівня оплати праці працівників апарату судів у 2019 році, оскільки недоотримані кошти на суддівську винагороду в умовах, коли фонд оплати праці єдиний, автоматично формують дефіцит фонду оплати праці для працівників апаратів судів.

Ситуація ускладнилась ще й тим, що судді отримали додаткові преференції, які не були забезпечені фінансово, оскільки Конституційним Судом України прийнято рішення про перегляд суддівського стажу. Це також вплинуло на зменшення частки фонду оплати праці для працівників апарату судів.

За розрахунками ДСА України, що викладені в бюджетному запиті на 2019 рік, потреба в асигнуваннях на оплату праці склала 12,3 млрд грн (без нарахувань), у тому числі на оплату праці працівників апаратів судів - 4,7 млрд грн (з розрахунку на фактичну чисельність середня заробітна плата працівника апарату суду мала б скласти 15,4 тис. грн).

Водночас Законом України "Про державний бюджет України на 2019 рік" видатки на оплату праці ДСА України за бюджетною програмою 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів та установ системи правосуддя" передбачені в сумі 8,8 млрд грн, що забезпечує потребу у видатках на оплату праці лише на рівні 71,4%.

Видатки для виплати суддівської винагороди у 2019 році склали 4,5 млрд грн, які порівняно з видатками на суддівську винагороду у 2018 році зросли на 1,8 млрд грн, або на 70,3%.

Збільшення видатків на виплату суддівської винагороди обумовлюється збільшенням розміру:

прожиткового мінімуму для працездатних осіб з 1 762 грн до 1 921 грн (застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів суддів);

посадових окладів суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання, до 25 прожиткових мінімумів для працездатних осіб у місцевих судах та до 40 прожиткових мінімумів для працездатних осіб в апеляційних судах (проти 20 і 30 відповідно в минулому році (пункт 24 розділу XII Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів");

посадових окладів суддів, які не пройшли кваліфікаційне оцінювання, до 15 прожиткових мінімумів для працездатних осіб у місцевих судах та до 16,5 прожиткових мінімумів для працездатних осіб в апеляційних судах (проти 10 і 11 у минулому році відповідно). Рішення Конституційного Суду України від 04.12.2018 № 11-р/2018 у справі № 1-7/2018 (4065/15) за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин третьої, десятої статті 133 Закону України від 7 липня 2010 року № 2453-VI "Про судоустрій і статус суддів" у редакції Закону України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII).

Крім того, протягом 2019 року значно збільшилась кількість суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання.

Через вищенаведені факти планові видатки на виплату заробітної плати працівників апаратів судів у 2019 році при сталій чисельності осіб, які працюють в апаратах судів, зменшились у порівнянні з 2018 роком на 1,6 млрд грн або на 30,2%.

Ураховуючи критичну ситуацію, ДСА України вжито додаткових заходів, спрямованих на забезпечення у 2019 році заробітної плати працівників апаратів судів на рівні не нижче, ніж у 2018 році, а саме:

на початку року судам виділялись кошти з резерву суддівських винагород, що передбачались для суддів, які пройдуть протягом року кваліфікаційне оцінювання, оскільки стало очевидним те, що у зв'язку з формуванням суддівського корпусу Вищого антикорупційного суду кваліфікаційне оцінювання інших суддів відкладається у часі;

за запитами розпорядників бюджетних коштів забезпечено видатки на виплату різниці суддівської винагороди суддям, які пройшли кваліфікаційне оцінювання, виплату вихідної допомоги звільненим у відставку суддям, видатки на виплату суддівської винагороди призначеним суддям, компенсацію невикористаних днів відпусток суддям, переведеним до новоутворених судів;

здіяний механізм наближення видатків на оплату праці для судів за рахунок віддалення видатків, передбачених на судову охорону та вищі

спеціалізовані суди, що не розпочали свою діяльність, у зв'язку з пізнішим початком фінансово-господарської діяльності від запланованого.

У лютому – квітні 2019 року ДСА України:

1) проведено наближення видатків на оплату праці з нарахуваннями по загальному фонду держбюджету судам на суму **215,4 млн грн**;

2) збільшено видатки на оплату праці судам за рахунок спеціального фонду держбюджету на суму **117,2 млн грн**;

3) збільшено видатки з нарахувань на оплату праці для судів за рахунок загального фонду держбюджету на суму **31,1 млн грн**;

У травні збільшено видатки на оплату праці з нарахуваннями судам на суму **107,5 млн гривень**.

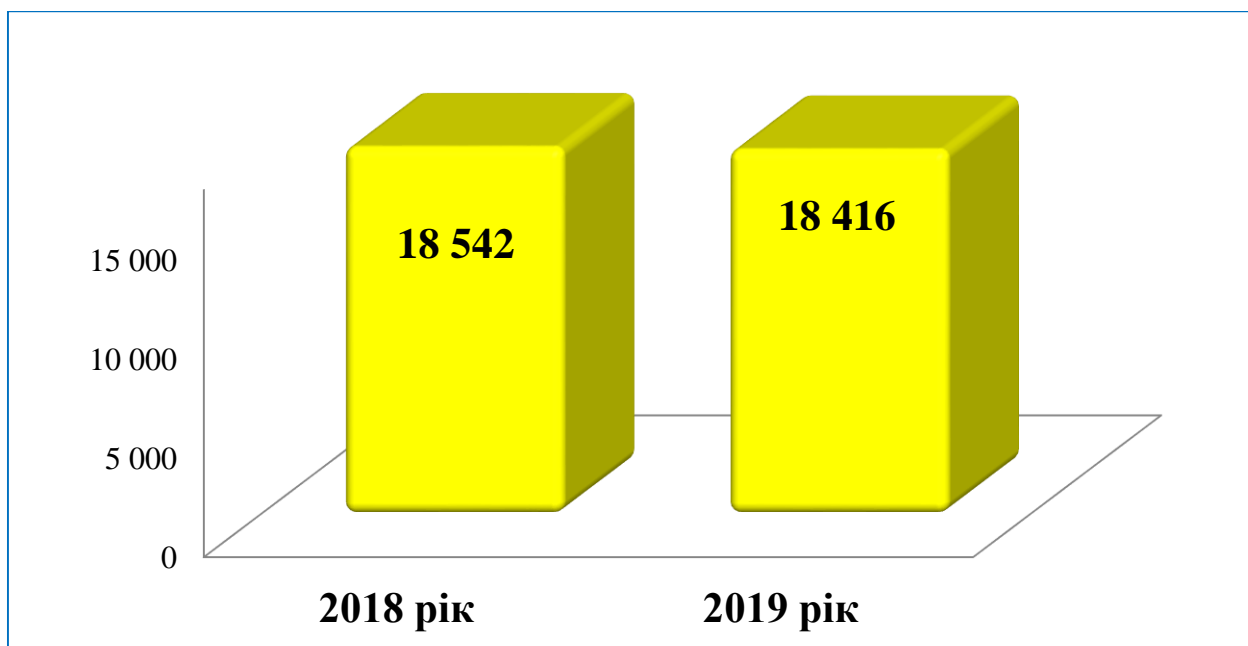
16 травня 2019 року виконано планові показники надходжень судового збору до спеціального фонду з урахуванням його невикористаного залишку на початок 2019 року.

Починаючи з червня 2019 року, ДСА України збільшено бюджетні призначення судам та установам в системі правосуддя за рахунок понадпланових надходжень судового збору до спеціального фонду з урахуванням його невикористаного залишку на початок року на загальну суму – 1,7 млрд грн, з них видатки на оплату праці з нарахуваннями для збільшення рівня заробітної плати працівників апаратів судів склали 1,2 млрд грн, або 70%.

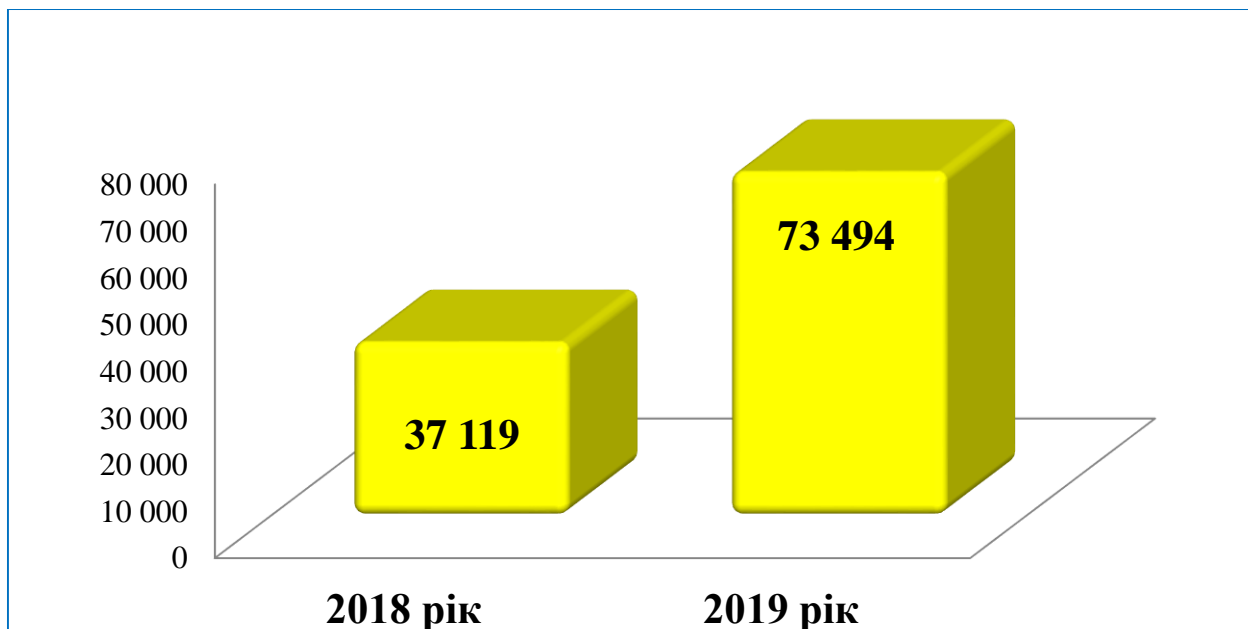
Вищезазначені дії дозволили забезпечити середній розмір заробітної плати працівників апаратів судів у 2019 році на рівні 18 416 грн, що в цілому відповідає рівню 2018 року.

Середня заробітна плата працівників апаратів судів

Водночас середня суддівська винагорода за вказаний період зросла майже у 2 рази, з 37 119 грн до 73 494 гривень.

Середній розмір суддівської винагороди

Також, за рахунок понадпланових надходжень судового збору до спеціального фонду з урахуванням його невикористаного залишку на початок року були збільшені бюджетні призначення на інші поточні видатки у сумі – 271,7 млн грн, видатки розвитку – 228,7 млн гривень.

Міністерством фінансів України для формування проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" доведено

ДСА України граничний обсяг видатків загального фонду державного бюджету в сумі **11,6 млрд грн** та спеціального фонду державного бюджету в сумі **3 млрд грн**, всього – **14,6 млрд грн** (приріст до бюджету 2019 року – **0,5 млрд грн**). Це забезпечує потребу у фінансових ресурсах на 60%.

ДСА України з урахуванням всіх вимог інструктивного листа Міністерства фінансів України від 03.09.2019 № 04110-09-10/22087 та дотриманням термінів було сформовано та надіслано до МФУ бюджетний запит судів та установ системи правосуддя. За розрахунками ДСА України потреба у фінансових ресурсах для забезпечення належних умов здійснення судочинства та своєчасного розгляду справ склала – **24,4 млрд грн**, з них:

- соціальні видатки – 19,5 млрд грн;
- інші видатки споживання – 2,2 млрд грн;
- видатки розвитку – 2,7 млрд гривень.

Загальна потреба у видатках на суддівську винагороду на 2020 рік складає 10,9 млрд гривень, яку ДСА України забезпечила у підготовленому бюджетному запиті на 2020 рік повністю за рахунок граничних обсягів видатків загального фонду державного бюджету відповідно до вимог інструктивного листа Міністерства фінансів України від 03.09.2019 № 04110-09-10/22087.

Решта граничного обсягу видатків загального фонду в обсязі **732,6** млн грн направлені:

- 351,9** млн грн – на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;
- 377,7** млн грн – на оплату праці працівників апаратів судів;
- 3,0** млн грн – на бюджетну програму "Виконання рішень судів на користь суддів та працівників апарату судів".

Видатки спеціального фонду державного бюджету в обсязі **3,0** млрд грн направлені на:

- 457,4** млн грн – фонд оплати праці інших (крім судів та ССО) органів судової влади;
- 1 496,4** млн грн – нарахування на фонд оплати праці (крім ССО);
- 1 009,0** млн грн – на функціонування ССО;
- 37,2** млн грн – на зменшення дефіциту видатків на оплату праці працівників апарату судів.

Це було також відображено у проекті додатку 7 проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік".

До першого читання проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" Міністерством фінансів України прийнято рішення без погодження з ДСА України щодо зменшення видатків за напрямом "Виплата вихідних допомог, різниці в оплаті праці суддів після проходження кваліфікаційного оцінювання, видатки на збільшення чисельності суддів та працівників апарату судів" на 900,0 млн грн та збільшення відповідно інших видатків споживання для судів, що було відображено у додатку 7 та надано уточнений бюджетний запит, де були враховані зазначені зміни, що призвело

до розбалансування видатків на оплату праці з видатками для нарахувань на неї.

До другого читання проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" Бюджетним комітетом Верховної Ради України прийнято рішення без погодження з ДСА України щодо зменшення видатків за напрямом "Виплата вихідних допомог, різниці в оплаті праці суддів після проходження кваліфікаційного оцінювання, видатки на збільшення чисельності суддів та працівників апарату судів" на 874,1 млн грн на користь ССО, що поглибило дисбаланс між видатками на оплату праці та нарахуваннями на неї.

Дефіцит у фінансових ресурсах на 2020 рік склав – 9,8 млрд грн, у тому числі:

- виплати суддівської винагороди та заробітної плати працівників апаратів місцевих і апеляційних судів складає 5,2 млрд грн, разом з нарахуванням – 6,1 млрд грн;
- оплата комунальних послуг – 0,1 млрд грн;
- інші поточні видатки – 1,2 млрд грн;
- видатки розвитку – 2,4 млрд гривень.

З метою вирішення питання дефіцитності бюджету ДСА України неодноразово зверталась до уряду та керівництва держави, як самостійно, так і спільними листами з іншими органами судової влади, а саме до:

Міністерства фінансів України (лист ДСА України від 12.09.2019 № 11-22911/19; лист ДСА України від 29.10.2019 № 11-25937/19; лист ДСА України від 31.10.2019 № 11-26296/19; лист ДСА України від 04.11.2019 № 11-26559/19; спільний лист ВРП від 27.09.2019 № 36147/0/9-19, Верховного Суду від 27.09.2019 № 3016/0/2-19, РС України від 26.09.2019 № 9рс-894/19, ДСА України від 27.09.2019 № 1-23931/19);

Кабінету Міністрів України (спільний лист ВРП від 13.09.2019 № 34017/0/9-19, Верховного Суду від 16.09.2019 № 2851/0/2-19, РС України від 13.09.2019 № 9рс-861/19, ДСА України від 13.09.2019 № 1-23025/19);

Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (лист ДСА України від 19.09.2019 № 11-23284/19; спільний лист ВРП від 27.09.2019 № 36146/0/9-19, Верховного Суду від 27.09.2019 № 3017/0/2-19, РС України від 26.09.2019 № 9рс-895/19, ДСА України від 27.09.2019 № 1-23930/19);

Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (спільний лист ВРП від 27.09.2019 № 36145/0/9-19, Верховного Суду від 27.09.2019 № 3018/0/2-19, РС України від 26.09.2019 № 9рс-896/19, ДСА України від 27.09.2019 № 1-23929/19);

Верховної Ради України (спільний лист ВРП від 27.09.2019 № 36148/0/9-19, Верховного Суду від 27.09.2019 № 3015/0/2-19, РС України від 26.09.2019 № 9рс-893/19, ДСА України від 27.09.2019 № 1-23932/19);

Президента України (спільний лист ВРП від 10.10.2019 № 37931/0/9-19, Верховного Суду від 10.10.2019 № 3195/0/2-19, РС України від 10.10.2019 № 9рс-931/19, ДСА України від 10.10.2019 № 1-24852/19, НШС України від 10.10.2019 № 02/3244).

Відповідно до пункту 11 розділу "Прикінцеві положення" Закону України від 14 листопада 2019 року № 294-ІХ "Про Державний бюджет України на 2020 рік" Кабінету Міністрів України за підсумками виконання Державного бюджету України у першому кварталі 2020 року необхідно розглянути питання щодо збільшення видатків Державній судовій адміністрації України на забезпечення здійснення правосуддя у необхідному обсязі.

На виконання доручення Прем'єр-міністра України від 29.01.2020 № 2186/1/1-20 ДСА України надала Міністерству фінансів України листом від 11.02.2020 №11-2755/20 інформацію щодо дефіциту у фінансових ресурсах.

2. Інформаційно-технічне забезпечення судів

ДСА України у 2019 році продовжувала здійснювати організаційні заходи із забезпечення судів України засобами інформатизації та супроводження електронних інструментів правосуддя.

2.1. Впровадження системи відеоконференцв'язку та відеофіксації в приміщеннях судів під час проведення судових засідань

З метою виконання вимог процесуального законодавства України у звітному періоді здійснювалось використання систем відеоконференцв'язку в місцевих та апеляційних судах.

Кількість проведених судових засідань з використанням наявних в судах систем відеоконференцв'язку протягом 2019 року становить 168 тис. сеансів, що в порівнянні з 2018 роком збільшилася на 36 тис. сеансів (на 27%).

Види судів	Кількість проведених судових засідань у режимі відеоконференцв'язку			
	2018 рік		2019 рік	
	кількість	динаміка, разів	кількість	динаміка, разів
Апеляційні суди	17 081	1,1	28 710	1,7
Місцеві господарські суди	12 196	1,4	15 559	1,3
Апеляційні господарські суди	3 528	1,2	4 811	1,4
Окружні адміністративні суди	7 546	1,8	10 859	1,4
Апеляційні адміністративні суди	3 655	1,5	4 224	1,2
Місцеві суди	87 730	0,9	103 665	1,2
ВСЬОГО	131 736	1,2	167 828	1,3

З 1 січня 2019 року набрали чинності зміни до ч. 5 ст. 27 КПК України, відповідно до яких, під час судового розгляду та у випадках, передбачених КПК України, під час досудового розслідування забезпечується повне

фіксування судового засідання та процесуальних дій за допомогою звуко- та відеозаписуючих технічних засобів.

Наявна кількість технічних засобів фіксування судового процесу з функцією відеозапису забезпечує потребу судів у здійсненні відеозапису судових засідань у випадках, передбачених КПК України.

У 2019 році онлайн-трансляції у судах у такому режимі провели вже 2 083 судових засідань. Причому, найактивніше ними користувалися протягом 2019 року (829 онлайн-трансляцій).

2.2. Забезпечення комп'ютерною та оргтехнікою місцевих, апеляційних судів

Показники забезпечення комп'ютерною та оргтехнікою місцевих, апеляційних судів у 2019 році в порівнянні з 2018 роком наведено в наступних таблицях:

Персональні комп'ютери

(од.)

Види судів	2018 рік		2019 рік	
	наявні станом на 31.12.2018	придбано	наявні станом на 31.12.2019	придбано
Місцеві загальні суди	20 064	3 144	23 501	4 180
Окружні адміністративні суди	2 637	336	3 115	533
Місцеві господарські суди	2 884	344	3 092	486
Апеляційні суди	4 214	722	4 498	420
Апеляційні адміністративні суди	1 522	122	1 303	141
Апеляційні господарські суди	1 060	130	1 047	57
ВСЬОГО	32 381	4 798	36 556	5 817

Сервери

(од.)

Види судів	2018 рік		2019 рік	
	наявні станом на 31.12.2018	придбано	наявні станом на 31.12.2019	придбано
Місцеві загальні суди	1 224	213	1 251	83
Окружні адміністративні суди	82	8	89	9
Місцеві господарські суди	93	29	92	2
Апеляційні суди	102	7	101	5
Апеляційні адміністративні суди	38	4	30	2
Апеляційні господарські суди	28	3	27	1
ВСЬОГО	1 567	264	1 590	102

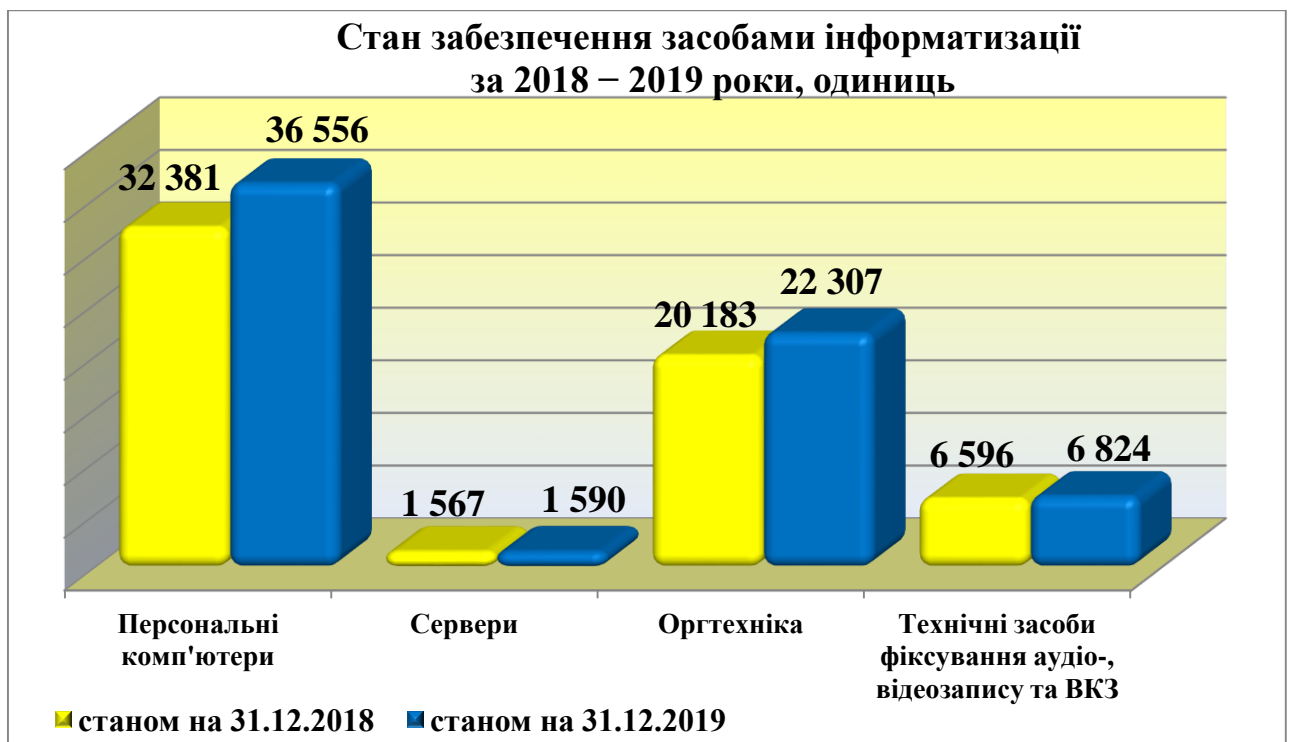
**Принтери та багатофункціональні пристрої
(од.)**

Види судів	2018 рік		2019 рік	
	наявні станом на 31.12.2018	придбано	наявні станом на 31.12.2018	придбано
Місцеві загальні суди	12 870	2 440	14 373	1 870
Окружні адміністративні суди	1 575	353	1 764	543
Місцеві господарські суди	1 656	148	1 820	296
Апеляційні суди	2 430	470	2 909	479
Апеляційні адміністративні суди	1 008	98	877	160
Апеляційні господарські суди	644	81	564	35
ВСЬОГО	20 183	3 390	22 307	3 383

**Технічні засоби фіксування судового процесу з функцією
аудіо-, відеозапису та відеоконференцв'язку
(од.)**

Види судів	2018 рік		2019 рік	
	наявні станом на 31.12.2018	придбано	наявні станом на 31.12.2019	придбано
Місцеві загальні суди	5 150	338	5 227	815
Окружні адміністративні суди	421	51	480	108
Місцеві господарські суди	405	34	521	124
Апеляційні суди	426	51	453	87
Апеляційні адміністративні суди	109	16	81	20
Апеляційні господарські суди	85	8	62	33
ВСЬОГО	6 596	498	6 824	1 187

Динаміка наявності засобів інформатизації у 2019 році в порівнянні з 2018 роком наведено в діаграмі.

Проте, незважаючи на збільшення бюджетних призначень на придбання засобів інформатизації, рівень забезпечення органів судової влади засобами інформатизації у зв'язку з наявністю морально та фізично зношеної техніки як такої, що підлягає списанню, не є стовідсотковим.

Так, станом на 1 січня 2020 року середній рівень забезпечення місцевих та апеляційних судів комп'ютерами становить 90%, серверним обладнанням – 79,2%, оргтехнікою – 87,9% та засобами фіксування з функцією аудіо-, відеозапису та відеоконференцзв'язку – 60,8%.

Крім того, на кінець звітної періоду 66,6% залів судового засідання облаштовані стаціонарними системами відеоконференцзв'язку (2 156 одиниць).

У всіх приміщеннях судів побудовані структуровані кабельні мережі або локальні комп'ютерні мережі, які підключені до захищених високошвидкісних каналів передачі даних. Усі приміщення місцевих та апеляційних судів підключені до волоконно-оптичних каналів зв'язку із достатньою пропускнуною спроможністю.

На забезпечення суддів і працівників апаратів судів засобами інформатизації, послугами з інформатизації та легалізацією комп'ютерних програм було передбачено бюджетні призначення на 2019 рік на суму 359 173,4 тис. грн, на 2018 рік – 336 938,5 тис. грн, тобто на звітний рік збільшено обсяг асигнувань на 7 відсотків.

Види судів	Засоби інформатизації, тис. грн		Послуги з інформатизації, тис. грн		Разом		
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	дина міка, %
Місцеві загальні суди	135 063,8	165 642,7	55 444,4	53 551,5	190 508,2	219 194,2	15
Окружні адміністративні суди	21 509,6	27 363,4	11 993,7	16 460,3	35 503,3	43 823,7	23
Господарські суди	15 757,3	20 398,4	6 054,3	10 335,3	21 811,6	30 733,7	41
Апеляційні суди	35 301,0	21 408,8	25 540,2	20 076,8	60 841,2	41 485,6	-31
Апеляційні адміністративні суди	12 962,4	7 705,4	6 947,5	7 971,5	19 909,9	15 676,9	-21
Апеляційні господарські суди	5 683,5	4 495,0	2 680,8	3 764,3	8 364,3	8 259,3	-1
ВСЬОГО	226 277,6	247 013,7	108 660,9	112 159,7	336 938,5	359 173,4	7

2.3. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система

У зв'язку з відтермінуванням запуску ЄСІТС та зважаючи на отримані пропозиції/зауваження від інших органів, ДСА України повторно переглянула склад та етапи створення ЄСІТС.

Так, за результатами проведеної роботи ДСА України затвердила Концепцію побудови ЄСІТС у новій редакції (наказ ДСА України від 07.11.2019 № 1096), якою змінено архітектуру побудови ЄСІТС, актуалізовано терміни та етапи її створення. Відповідно до цієї Концепції створення ЄСІТС планується в період 2020-2023 роки за наявності відповідного бюджетного фінансування.

Слід зазначити, що Законом України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" не передбачені видатки на побудову ЄСІТС, але ДСА України продовжує роботи щодо створення ЄСІТС (проведення аудитів, розробка плану заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС на 2020-2023 роки (далі – план заходів), техніко-економічного обґрунтування з визначенням очікуваної вартості побудови ЄСІТС та експлуатаційних витрат та інше).

Водночас, незважаючи на відкликання оголошення, ДСА України спільно з адміністратором ЄСІТС продовжила вживати заходи в частині побудови ЄСІТС. Зокрема:

1. У всіх місцевих та апеляційних судах, а з травня 2019 року – у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду здійснено заходи щодо функціонування в тестовому режимі підсистеми "Електронний суд".

2. Продовжується здійснення заходів щодо виконання вимог чинного законодавства в частині реалізації інформаційної взаємодії між ДСА України та Мінюстом України (спільний наказ між Мінюстом України та ДСА України від 29.01.2019 № 270/5/94 "Про інформаційну взаємодію між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань і Єдиним державним реєстром судових рішень").

Також у зв'язку з актуальністю та безпосередньою необхідністю в забезпеченні суддів автоматизованим доступом до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного реєстру обтяжень рухомого майна та Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (спільний Протокол між ДСА України та Мін'юстом України від 29.01.2019).

Зазначений обмін забезпечить надання відомостей з:

Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про зареєстровані речові права, їх обтяження або про відсутність зареєстрованих речових прав, їх обтяжень щодо об'єкта нерухомого майна;

Державного реєстру обтяжень рухомого майна про обтяження, зміну та/або припинення обтяження щодо об'єкта рухомого майна;

Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань про суб'єктів господарювання, громадські формування, державні органи і органи місцевого самоврядування як юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичної особи, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій, постійно діючі третейські суди, дані про хронологію реєстраційних дій, інше (наразі роботи в частині розробки

веб-сервісу, що забезпечуватиме передачу та приймання вказаної інформації, ще тривають).

3. Підписано спільно з МВС України наказ "Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії ДСА України та МВС України" від 09.07.2019 № 685/553.

4. Підписано в рамках виконання вимог урядових постанов щодо організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів:

спільний Меморандум про співпрацю між ДСА України, Академією електронного управління (E-Governance Academy) та Державним агентством з питань електронного урядування України від 09.07.2019;

Угоду про підключення до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів від 19.08.2019 № 31 між ДСА України та Державним агентством з питань електронного урядування України;

реєстрацію ЄДРСР у Національному реєстрі електронних інформаційних ресурсів.

5. Здійснено підключення ДСА України до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади, що забезпечує безкоштовне надсилання та одержання документів в електронній формі, що не містять інформації з обмеженим доступом, із застосуванням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки.

3. Забезпечення судів приміщеннями

3.1. Стан забезпечення судів належними службовими приміщеннями

Забезпечення судів належними службовими приміщеннями є одним з пріоритетних напрямів діяльності ДСА України.

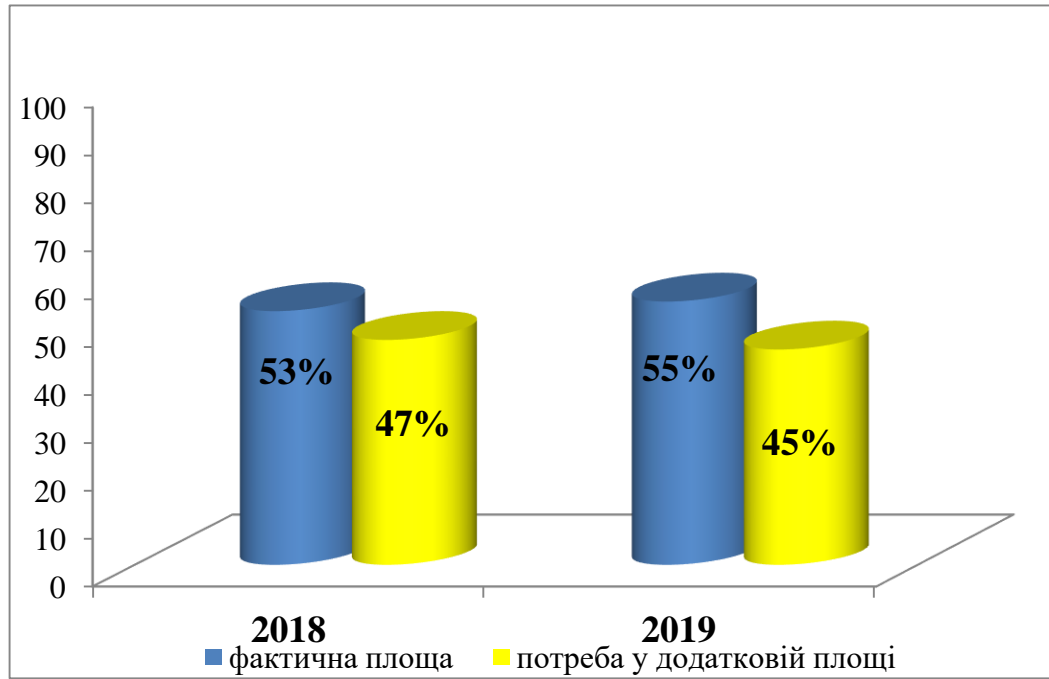
На кінець звітного періоду всі 674 апеляційних та місцевих судів забезпечено службовими приміщеннями.

Із загальної кількості 20% судів розміщуються в приміщеннях, що за основними параметрами максимально наближені до характеристик належного приміщення для здійснення правосуддя.

Решта судів потребує поліпшення умов розміщення у зв'язку з недостатньою площею, що менша за рекомендовану Державними будівельними нормами України В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" (далі – ДБН).

**Розрахункова потреба за нормативами
1 748 300 кв. м**

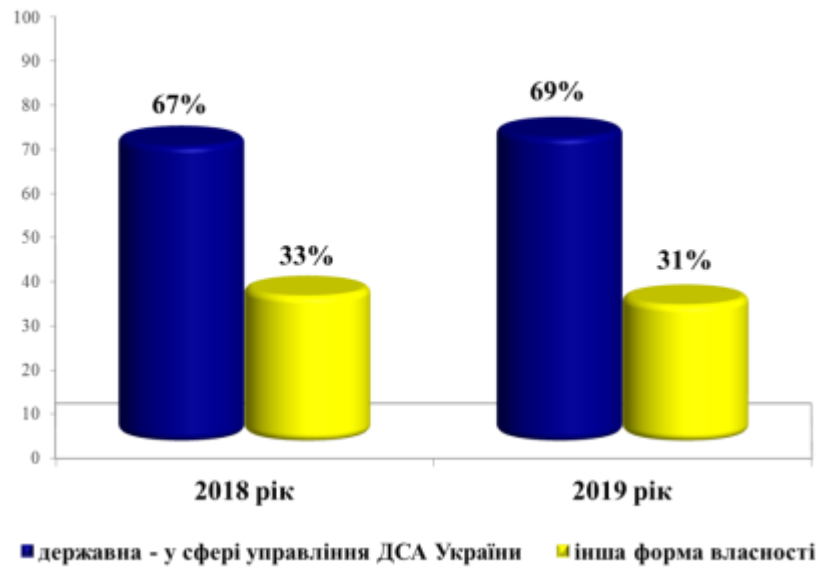
У відсотковому відношенні площа існуючих приміщень місцевих та апеляційних судів складає 55% (або 961 565 кв. м) площі, рекомендованої ДБН; у 2018 році цей показник складав – 53% (або 926 599 кв. м).

Збільшити площу існуючих приміщень судів можливо шляхом їх реконструкції або нового будівництва.

Роботи з реконструкції (добудови/надбудови) або нового будівництва, а також пристосування під потреби суду наданих в оренду (позичку) або придбаних на ринку нерухомості об'єктів нерухомого майна, потребують, крім фінансових ресурсів, значного терміну виконання робіт у часі, у тому числі для оформлення правостановлюючих та дозвільних документів.

Водночас розміщення судової установи у власному приміщенні слід вважати одним із чинників незалежності судових установ, зокрема від суб'єктів господарювання (власника об'єкта), визначених у договорі умов та обмежень щодо використання орендованого об'єкта.

Так, на 31.12.2019 69% будівель (приміщень), в яких суди розміщуються та здійснюють правосуддя, є державною власністю та перебувають у сфері управління ДСА України, решта – 31% об'єктів використовуються судами на умовах оренди (користування, позички) та належать іншим органам державної влади та є комунальною власністю.

ДСА України не припиняє вживати заходів щодо передачі до сфери її управління об'єктів нерухомого майна – будівель (приміщень) державної та комунальної форм власності та земельних ділянок. Шляхом нормативно-правового врегулювання зазначених питань ДСА України, в межах повноважень, ініціює та бере участь у розробці відповідних проектів актів Кабінету Міністрів України.

Так, на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України у 2019 році до сфери управління ДСА України передані будівлі Національного банку України у містах: Дніпрі, Запоріжжі та Івано-Франківську. У результаті здійснення такої передачі система правосуддя отримала будівлі і споруди загальною площею понад 16 тис. кв. метрів. Так, у колишній будівлі Національного банку України в місті Дніпрі буде розміщено Центральний апеляційний господарський суд, а у місті Івано-Франківську - Господарський суд Івано-Франківської області. На сьогодні вживаються організаційні заходи із пристосування вказаних приміщень під потреби судових установ, зокрема облаштування залів судових засідань.

Приміщення Національного банку України

у місті Дніпрі

у місті Івано-Франківську

у місті Запоріжжі

Продовжується робота в напрямку аналогічної передачі приміщень Національного банку України в інших областях України, зокрема у містах: Харкові, Сумах, Одесі, Львові та Хмельницькому.

Проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України про передачу до сфери управління ДСА України приміщень у містах Харкові і Сумах проходять встановлену законодавством процедуру погодження.

Протягом 2019 року до сфери управління ДСА України передано 63 приміщення комунальної та державної форм власності загальною площею понад 200 тис. кв. м, у тому числі у містах: Вінниці, Запоріжжі, Житомирі, Хмельницькому, м. Лебедині (Сумська область), Маріуполі (Донецька область, Сквирі та Славутичі (Київська область).

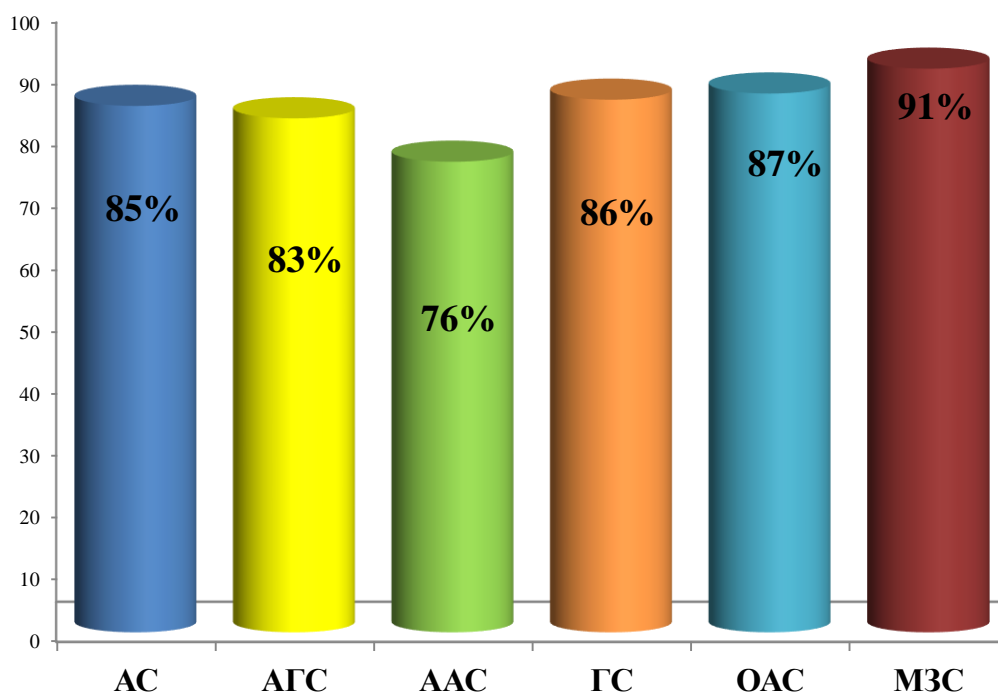
У серпні 2019 року судовій системі передано будівлю колишнього Полтавського кадетського корпусу, загальною площею понад 12 тис. кв. метрів, в якій після проведення реконструкції планується розмістити всі місцеві загальні суди міста Полтави.

Будівля колишнього Полтавського кадетського корпусу

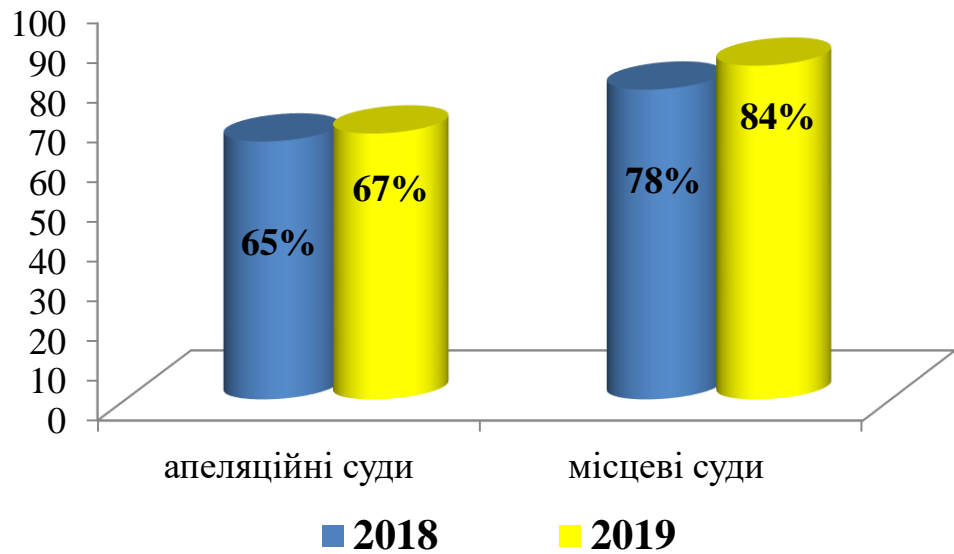

У 2019 році спільними зусиллями ДСА України, судів та органів державної і місцевої влади отримано в довгострокову оренду 21 приміщення для розміщення судових установ, що є підґрунтям для ініціювання питання передачі цих приміщень до сфери управління ДСА України.

Станом на 1 січня 2020 року рівень забезпечення суддів окремими кабінетами в середньому становить 88%.

Рівень забезпечення апеляційних та місцевих судів залами судових засідань у середньому становить 76% від нормативної потреби (у 2018 році – 71%).

Облаштування додаткових залів судових засідань стало можливим в будівлях судів, в яких проведено реконструкцію, або шляхом поділу вже існуючих залів в діючих приміщеннях судів, у тому числі, за рахунок робочих кабінетів працівників апарату суду.

Також, у вже існуючих залах для розгляду цивільних справ в апеляційних та місцевих загальних судах було встановлено загородження із спеціального захисного скла, що дозволило збільшити кількість залів для розгляду кримінальних проваджень (справ).

Протягом 2019 року завершено реконструкцію та нове будівництво приміщень судів, у тому числі: Третього, П'ятого та Сьомого апеляційних адміністративних судів, Харківського та Чернігівського окружних адміністративних судів, Шосткінського міськрайонного суду Сумської області, Іршавського районного суду Закарпатської області, Ківерцівського районного суду Волинської області, Сторожинецького районного суду Чернівецької області, Шевченківського районного суду міста Запоріжжя.

Загальна площа оновлених будівель судів становить понад 60 тис. кв. метрів.

У 2019 році після завершення робіт з пристосування будівель під потреби судової установи **відбулося урочисте відкриття наступних приміщень судів:**

11 лютого 2019 року - приміщення **Харківського окружного адміністративного суду** загальною площею 4 500 кв. метра

27 червня 2019 року - реконструйованої будівлі **Іршавського районного суду** Закарпатської області площею 798 кв. метра

10 липня 2019 року - відновленої будівлі **Сьомого апеляційного адміністративного суду** у м. Вінниці загальною площею 3 249 кв. метра

23 серпня 2019 року - комплексу будівель **П'ятого апеляційного адміністративного суду** у м. Одесі загальною площею 7771,8 кв. метрів

29 листопада 2019 року - приміщення **Чернігівського окружного адміністративного суду** загальною площею 2 700 кв. метрів

6 грудня 2019 року - будівлі **Шевченківського районного суду міста Запоріжжя** загальною площею 3 355,7 кв. метра.

20 грудня 2019 року - нової будівлі **Ківерцівського районного суду Волинської області** загальною площею 2 061,7 кв. метрів

Протягом 2019 року проведено капітальні та поточні ремонти у 327 приміщеннях та будівлях судів, у тому числі:

у 97 - відремонтовано дах, покрівлю;

у 105 - проведено утеплення фасаду з використанням енергозберігаючих матеріалів;

у 85 - здійснено капітальний ремонт систем водопостачання та опалення;

у 122 - здійснено повну або часткову заміну внутрішніх електричних мереж та проведено заміну ламп штучного освітлення на енергозберігаючі.

У 2019 році **розпочато реконструкцію та капітальний ремонт 25 будівель**, у тому числі будівлі для місцевих загальних судів Вінницької області

проект нової будівлі

та будівництво нового приміщення для розміщення місцевих загальних судів міста Кропивницького.

проект нової будівлі

Станом на 1 січня 2020 року **93 будівлі перебували у стадії реконструкції (реставрації, капітального ремонту)**, у тому числі приміщення: Черкаського апеляційного суду, Мелітопольського міськрайонного суду Запорізької області, Смілянського міськрайонного суду Черкаської області, Куп'янського міськрайонного суду Харківської області, Шаргородського районного суду Вінницької області, Любомльського районного суду Волинської області, Фрунзенського районного суду міста Харкова.

Ще однією знаковою подією стало урочисте закладання 27 червня 2019 року капсули на місці будівництва нового Палацу правосуддя в місті Хусті для розміщення Хустського районного суду Закарпатської області.

проект нової будівлі

3.2. Забезпечення в приміщеннях судів умов для тимчасового тримання обвинувачених (підсудних), засуджених

З метою реалізації положень КПК України в частині заміни в судах загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду та присутніх громадян, на загородження із скла чи органічного скла, станом на 01 січня 2020 року в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ в апеляційних і місцевих загальних судах проведено заміну 99% (у 2018 році – 95%) існуючих стаціонарних металевих загороджень на загородження зі спеціального захисного скла.

Камери для обвинувачених (підсудних), засуджених облаштовано в усіх апеляційних судах (100%), а також у більшості (70%) місцевих загальних судів.

Водночас усі приміщення судів, де це є технічно можливим, потребують вжиття додаткових заходів, пов'язаних зі збільшенням розміру та кількості камер, облаштування вентиляції або її модернізації, обладнання, у разі можливості, окремих входів та під'їзних майданчиків з боксами для спеціальних автомобілів тощо.

До судів, в яких відсутня можливість створити умови для тимчасового тримання обвинувачених (підсудних), засуджених, також здійснюється доставка обвинувачених (підсудних), засуджених згідно із заявками суддів із зазначенням дати та часу проведення засідання відповідно до сформованих графіків розгляду справ у залах судових засідань.

Визначений порядок передбачає запобігання доставці до суду всіх підсудних одночасно, а також надає можливість запровадити доставляння цих осіб у судові засідання за схемою: "спеціальний автомобіль конвойної служби – зал судового засідання для розгляду кримінальних справ".

3.3. Доступність приміщень судів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Доступ до правосуддя в Україні забезпечується для усіх громадян, у тому числі – осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Створення для цих осіб безбар'єрного середовища та комфортних умов перебування в судах відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення", які набули чинності у квітні 2019 року, потребують усі приміщення місцевих та апеляційних судів.

Мінімальні стандарти доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в судах забезпечуються шляхом реалізації принципу розумного пристосування з урахуванням особливостей кожного конкретного випадку, у тому числі: розміщення, у разі можливості, на рівні першого поверху канцелярії, приймальні, залів судових засідань, а також

облаштування приміщень судів допоміжними технічними засобами (пандусами) та механізмами (підйомниками).

Також питання доступності вирішується шляхом вжиття організаційних заходів відповідальними особами, що призначені в усіх судах для надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення. Інформація про відповідальну особу та контактні телефони розміщуються на офіційному веб-сайті суду та є відкритою.

Заходи із забезпечення доступності (архітектурної, інформаційної) приміщень судів здійснюються поступово, в межах кошторисних призначень на відповідний рік і виділених додаткових бюджетних асигнувань зі спеціального фонду держбюджету після отримання понадпланових надходжень від сплати судового збору.

Поступово збільшується кількість судів, сходи до приміщень яких продубльовано пандусами (у 2018 році – 369 судів, у 2019 – 393 суди).

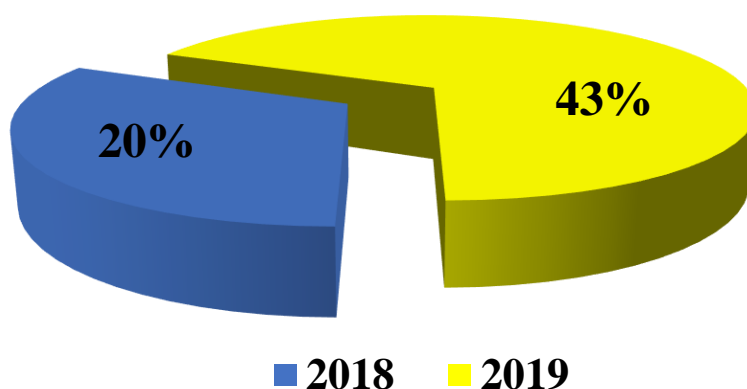
Крім того, у разі наявних у вестибюлях і холах перепадів рівнів (сходинок) приміщення судів потребують облаштування додаткових стаціонарних або переносних пандусів (підйомників).

Для осіб з вадами зору здійснюється дублювання інформації рельєфно-крапковим шрифтом (шрифт Брайля): таблички з назвою суду, графіком його роботи, назвами основних приміщень, таких як зал судового засідання, канцелярія, приймальня тощо.

Загальна кількість судів, у приміщеннях яких здійснюється дублювання назв основних приміщень рельєфно-крапковим шрифтом (шрифт Брайля), поступово збільшується, а саме:

У приміщеннях судів встановлюються інформаційні показники про напрямок руху, здійснюється контрастне маркування скляних поверхонь (зокрема прозорі двері облаштовуються попереджувальною контрастною смугою), маркування перепадів рівнів (порогів), а також сходинок сходового маршу контрастною фарбою або із застосуванням фактурного матеріалу покриття.

На офіційному веб-порталі "Судова влада України" запроваджені елементи управління, які надають можливість користувачам з вадами зору та слуху змінити розмір шрифту і викладені програмно елементами мови програмування HTML: заголовки, списки, таблиці, фрейми.

Такий сервіс є доступним для цих груп осіб за наявності спеціалізованого програмного забезпечення, встановленого на персональному комп'ютері користувача, що забезпечує безперешкодну навігацію по сторінках судів на офіційному веб-порталі "Судова влада України".

Крім того, на веб-порталі "Судова влада України" запроваджений функціонал відповідності візуального відображення інформації її мовної навігації, доступності капчі (звуковий аналог) та забезпечена можливість управління шрифтами.

Усі суди на офіційному веб-порталі "Судова влада України" мають власні веб-сторінки з можливістю доступу користувачів з вадами зору та слуху.

3.4. Забезпечення службовим житлом працівників установ системи правосуддя

Для забезпечення службовим житлом працівників установ системи правосуддя, за ініціативи ДСА України у 2019 році виділено 29,9 млн гривень.

У результаті 38 працівників судових установ забезпечено службовим житлом загальною площею 2 022,3 кв. м, а саме:

- 16 однокімнатних квартир;
- 14 двокімнатних квартир;
- 7 трикімнатних квартир;
- 1 чотирикімнатна квартира.

Касові видатки на придбання житла склали 29,8 млн грн, тобто фактично освоєно 99,6% бюджетних асигнувань.

У 2018 році виділено 174 млн грн додаткових бюджетних асигнувань спеціального фонду державного бюджету та забезпечено 194 працівника судових установ службовим житлом загальною площею 9 628 кв. метрів.

Водночас на сьогодні існує необхідність у забезпеченні службовим житлом 1 125 працівників судів, що за розрахунковими даними у грошовому еквіваленті складає 832,04 млн грн, у тому числі забезпечення житлом потребують 834 судді.

4. Забезпечення безпеки суддів та охорони приміщень

4.1. Безпека суддів та охорона приміщень

Незалежність судової влади є головною умовою забезпечення верховенства права та основоположною гарантією справедливого судового розгляду.

Згідно зі статтею 126 Конституції України незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією і законами України.

Безпека суддів та охорона приміщень судів є однією з основних гарантій незалежності суддів і системи правосуддя в цілому.

Відповідно до пункту 39 Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про судоустрій і статус суддів" визначено, що тимчасово, на період до початку виконання в повному обсязі повноважень ССО, підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорона приміщень судів, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів і членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України.

За ініціатииви ДСА України Кабінетом Міністрів України затверджено узгоджений з усіма органами судової влади та МВС України перелік судів, органів та установ системи правосуддя, підтримання громадського порядку та охорону приміщень яких, тимчасово, на період до початку виконання в повному обсязі повноважень ССО, здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України.

Станом на кінець 2019 року відсоток судів, що забезпечувалися цілодобовою охороною підрозділами Національної поліції України – 28%, (190 приміщень судів);

відсоток судів, що протягом 2019 року охоронялися лише вдень – 59%;

відсоток судів, приміщення яких взагалі не охоронялося – 11%;

48 приміщень апеляційних та місцевих судів охоронялися військовослужбовцями Національної гвардії України.

З огляду на зазначене, ДСА України та її територіальними управліннями вживаються заходи з метою забезпечення підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також

охорони приміщень суду, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу на належному рівні в рамках чинного законодавства.

Рівень забезпеченості судів технічними засобами для виявлення у відвідувачів речей, які заборонено проносити до приміщень суду (системи відеонагляду – 510 (75%); стаціонарні металодетектори – 432 (64%); ручні металощукачі – 183 (90%); турнікети – 259 (39%); камери схову – 395 (58%).

4.2. Служба судової охорони

ДСА України протягом 2019 року здійснила ряд заходів з організаційного та фінансового забезпечення ССО, надавала методичну та консультаційну допомогу працівникам нової структури за всіма напрямками роботи.

Фактично ССО розпочала свою діяльність з березня 2019 року.

За результатами проведених відкритих конкурсів ДСА України (у 2019 році - два, у 2018 – один) на зайняття вакантних посад Голови ССО, його заступників, співробітників центрального органу управління ССО, керівників і заступників керівників територіальних підрозділів ССО у 2019 році рішеннями ВРП призначені на посади Голова ССО (березень), перший заступник Голови ССО та чотири заступники Голови (червень).

З початку функціонування і до вирішення питання виділення окремого приміщення для ССО, протягом чотирьох місяців 2019 року ССО працювала за своєю юридичною адресою в приміщенні ДСА України: вул. Липська, 18/5, м. Київ.

Наказом ДСА України від 06.05.2019 № 439 затверджено Порядок виплати грошового забезпечення співробітникам ССО.

У червні 2019 року ДСА України провела конкурс на зайняття вакантних посад співробітників центрального органу управління ССО, керівників і заступників керівників територіальних підрозділів ССО.

Наказом ДСА України від 23.08.2019 № 835 затверджено оновлену граничну чисельність центрального органу управління та територіальних підрозділів ССО в кількості 14 159 штатних одиниць, у тому числі

чисельність центрального органу управління ССО в кількості 195 штатних одиниць.

У жовтні 2019 року ДСА України погоджено штатну чисельність з урахуванням поетапного введення: на 2019 рік – центрального органу управління ССО у кількості

195 штатних одиниць, територіальних підрозділів – 3 596 штатних одиниць,

на 2020 рік – центрального органу управління ССО у кількості 195 штатних одиниць, територіальних підрозділів – 7 919 штатних одиниць.

У 2019 році на потреби ССО передбачені асигнування у сумі 529,2 млн грн, з яких: 220,7 млн грн або 42% спрямовані на соціальні видатки, 170,1 млн грн або 32% – інші поточні видатки та видатки розвитку склали 138,5 млн грн або 26%. Передбачені фінансові ресурси дозволили ССО: оформити до штату працівників 2 833 осіб; здійснити закупівлю 8 780 комплектів форменого одягу та 1 800 одиниць зброї. При підготовці проекту бюджету ССО на 2020 ДСА України надавало працівникам методичну допомогу.

Станом на 31 грудня 2019 року ССО взяла під охорону 166 приміщень, в яких розміщуються суди та установи судової системи.

5. Кадрова робота та кадрове забезпечення

ДСА України на виконання частини третьої статті 147 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у 2019 році вживала заходів щодо оптимізації існуючої мережі апеляційних судів.

Указами Президента України в грудні 2017 року ліквідовано 27 апеляційних судів, 8 апеляційних господарських судів, 9 апеляційних адміністративних судів і одночасно утворено 26 апеляційних судів, 7 апеляційних господарських судів, 8 апеляційних адміністративних судів.

ДСА України здійснені організаційні заходи та методична робота з питань ліквідації 29 та утворення 27 режимно-секретних органів, отримання апеляційними судами спеціальних дозволів на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Протягом 2019 року ліквідаційними комісіями, утвореними ДСА України, практично завершено виконання заходів, передбачених наказами ДСА України від 20.09.2018 № № 474, 475, 476.

Повністю завершили процедуру ліквідації у 2019 році всього 8 апеляційних судів: Вінницької, Житомирської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Сумської, Тернопільської, Чернівецької областей та Житомирський апеляційний адміністративний суд.

Знаходяться на завершальній стадії ліквідації 14 апеляційних судів: Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської, Запорізької, Львівської, Одеської, Хмельницької, Чернігівської областей, Вінницький, Одеський Дніпропетровський, Київський апеляційні адміністративні суди, Дніпропетровський, Одеський, Рівненський апеляційні господарські суди.

Ліквідаційні комісії 18 апеляційних судів, а саме, апеляційні суди: Донецької, Київської, Луганської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Харківської, Херсонської, Черкаської областей, Апеляційний суд міста Києва, Донецький, Львівський, Харківський апеляційні адміністративні суди, Львівський, Донецький, Київський, Харківський апеляційні господарські суди, не зможуть завершити ліквідацію на початку 2020 року через наявність кадрових питань, необхідність завершення передачі нерухомого та рухомого

майна, договірні зобов'язання з ремонтних робіт, реконструкції приміщень тощо.

Ліквідація апеляційних судів

Працівники апаратів апеляційних судів, які продовжують виконувати свої обов'язки у складі ліквідаційних комісій, переведені до апаратів новостворених апеляційних судів.

Кількість працівників апаратів апеляційних судів, які працюють у складі ліквідаційних комісій

Суди, що ліквідовуються	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2020
Апеляційні загальні суди	131	79
Апеляційні господарські суди	40	30
Апеляційні адміністративні суди	40	36
Всього	211	145

В апеляційних судах, що ліквідовуються, продовжують отримувати суддівську винагороду, проте не здійснюють повноваження, 18 суддів, які не переведені до новостворених судів, оскільки не пройшли кваліфікаційне оцінювання або оскаржують рішення ВККС України про результати кваліфікаційного оцінювання. Також у штаті апеляційних судів, що ліквідовуються, станом на 01.01.2020 року перебувають 67 працівників, які знаходяться у соціальних відпустках, належать до захищених категорій, не

можуть бути звільнені без їх згоди та не погоджуються на переведення до новоутворених апеляційних судів.

Кількість суддів та фактична чисельність працівників апаратів апеляційних судів, що перебувають у стані ліквідації

Суди, що ліквідовуються	Фактична кількість станом на 01.01.2019		Фактична кількість станом на 01.01.2020	
	судді	апарат	судді	апарат
Апеляційні загальні суди	107	3168	9	58
Апеляційні господарські суди	38	780	4	8
Апеляційні адміністративні суди	47	972	5	1
Всього	192	4920	18	67

З метою забезпечення виконання указів Президента України щодо ліквідації та реорганізації (злиття) місцевих загальних судів ДСА України в межах компетенції відповідно до частини третьої статті 105 ЦК України та статті 147 Закону вживалися необхідні заходи, зокрема:

призначено тимчасово виконуючих обов'язки керівників апаратів новоутворених судів, які здійснили реєстрацію цих судів як юридичних осіб та внесли відповідні записи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

утворено комісії з реорганізації (злиття) та затверджено план заходів з реорганізації (злиття) місцевих загальних судів;

визначено за погодженням з ВРП тимчасову кількість суддів на 2019 рік у новоутворених окружних судах (накази ДСА України від 25.04.2019 № 417, 418, 420)

Разом з тим переведення (призначення) суддів до окружних судів не здійснювалось. Тому реалізація Закону та указів Президента України в частині утворення судів у період з грудня 2017 року на кінець звітнього періоду фактично не відбулась. Окружні суди свою діяльність не розпочали.

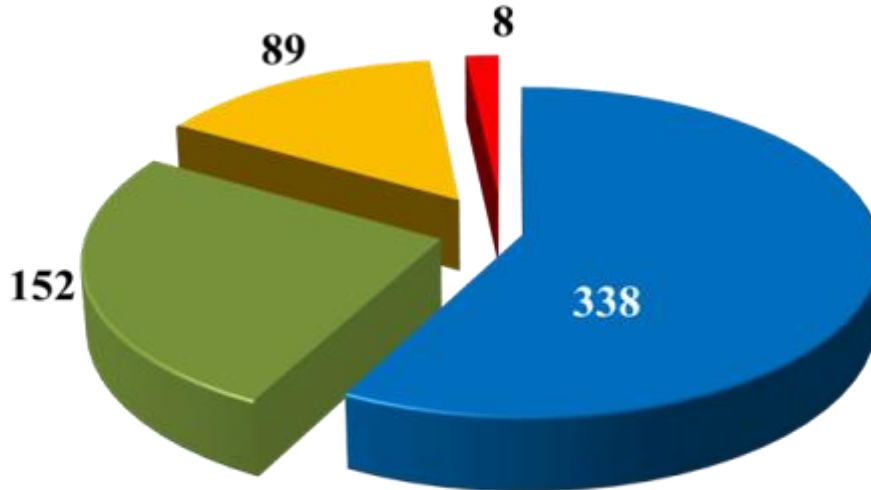
Одним з важливих для системи правосуддя повноважень ДСА України є визначення кількості суддів з урахуванням судового навантаження.

За погодженням ВРП наказами ДСА України визначена гранична чисельність 7 039 суддів в апеляційних та місцевих судах.

Фактично здійснюють правосуддя в Україні станом на 01.01.2020 року – 4 482 судді. Основними причинами того, що судді не здійснюють правосуддя в місцевих судах, є припинення повноважень із закінченням строку, на який було призначено суддів, відсторонення суддів від здійснення правосуддя згідно з рішеннями ВРП, перебування суддів у соціальній відпустці. В

апеляційних судах, що ліквідуються, судді не здійснюють правосуддя, оскільки не переведені до новоутворених судів.

Укомплектованість місцевих загальних судів

- Кількість судів, в яких фактична чисельність суддів більше 50% від штатної
- Кількість судів, в яких фактична чисельність суддів 50% і менше від штатної
- Кількість судів, в яких правосуддя здійснював 1 суддя
- Кількість судів, в яких не здійснюється правосуддя

Станом на 01.01.2020 року в Україні функціонувало 89 судів, правосуддя в яких здійснював 1 (один) суддя, 152 суди працювали в умовах, коли фактична чисельність суддів складала 50% від штатної та менше.

У зв'язку з відсутністю суддів, які можуть здійснювати правосуддя, в Україні не здійснювали правосуддя на цей час 8 місцевих загальних судів.

Відновлення доступу до правосуддя у зазначених судах можливо шляхом призначення або переведення (у тому числі тимчасове, шляхом відрядження) суддів.

У зв'язку з неможливістю здійснення правосуддя ДСА України, керуючись пунктом 3 розділу II Порядку відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації (як тимчасового переведення), затвердженого рішенням ВРП від 24.01.2017 № 54/0/15-17, надіслала до ВККС України повідомлення про необхідність розгляду питання щодо відрядження 138 суддів до 52 судів.

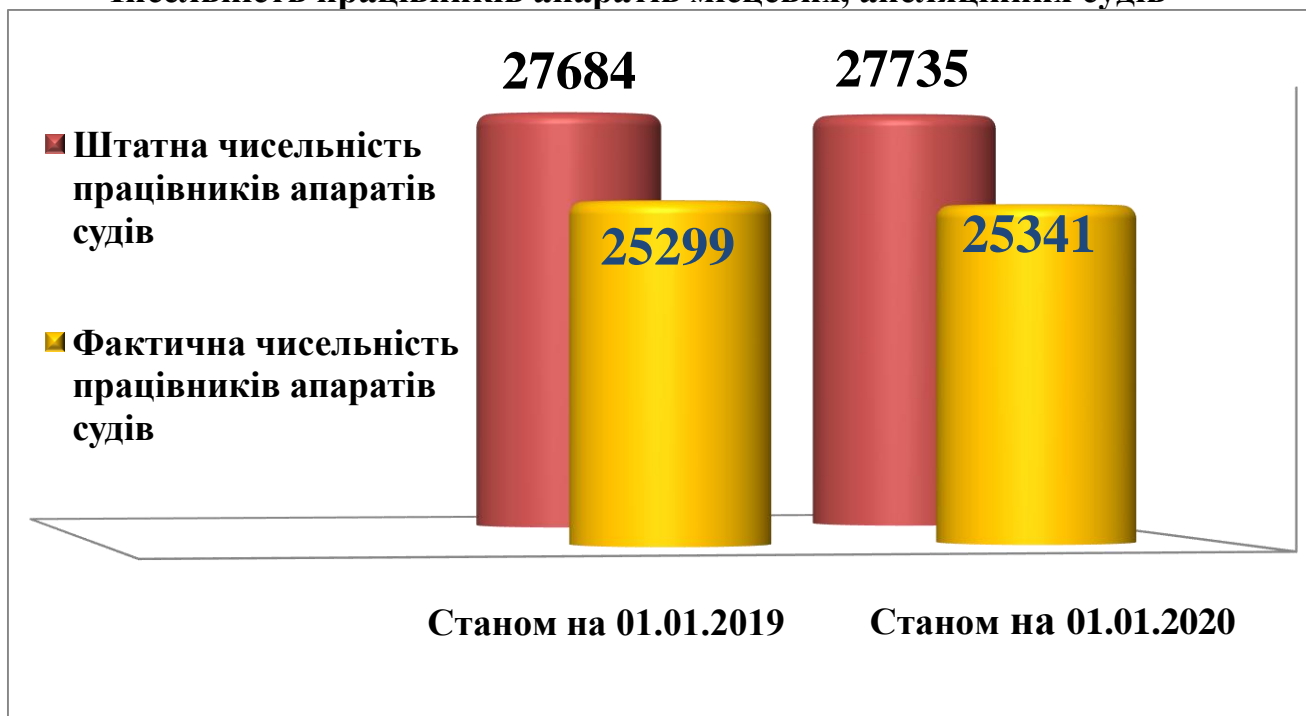
У результаті чого, у 2019 році рішеннями ВРП до 19 судів були відряджені 26 суддів.

У жовтні 2019 року повноваження членів ВККС України припинилися, у зв'язку з чим процес відрядження суддів призупинено. Звернення щодо необхідності відрядження суддів щонайменше до 10 місцевих загальних судів надходили і продовжують надходити до ДСА України.

Показники кадрового складу апаратів місцевих, апеляційних судів свідчать про високий рівень укомплектованості посад державних службовців, патронатної служби, робітників у штаті судів. Штатна чисельність апаратів

місцевих та апеляційних судів складає 27 735 посад. Фактична чисельність працівників апаратів місцевих та апеляційних судів – 25 341 осіб, що перевищує 90% від нормативної кількості таких посад.

Чисельність працівників апаратів місцевих, апеляційних судів

З метою уніфікованого підходу до визначення структури апаратів новоутворених апеляційних судів утвореною у ДСА України робочою групою розроблено проекти типової структури місцевого, апеляційного суду.

Типова структура апарату апеляційного суду після обговорень колективами апеляційних судів погоджена РС України, затверджена наказом ДСА України і рекомендувана для подальшого застосування при розробці структури апеляційних судів.

Крім того, за пропозицією ДСА України (лист від 08.02.2019 № 8-2854/19) РС України рішенням від 19.04.2019 № 24 погодила зміни до Порядку формування, ведення, обліку та зберігання особових справ суддів, затверджені наказом ДСА України від 16.05.2019 № 470.

Також, у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади", внесенням змін до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 № 246, ДСА України ініціювала зміни до Положення про проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя, затвердженого рішенням ВРП від 05.09.2017 № 2646/0/15-17.

Оновлений рішенням ВРП від 26 листопада 2019 року № 3162/0/15-19 порядок проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя містить дві принципи відмінності від попередньої процедури:

- повноваження Голови ДСА України щодо утворення конкурсних комісій делеговані керівникам державної служби відповідного суду, органу та установи системи правосуддя;

- посилено роль голови суду при визначенні переможця конкурсу на посаду керівника апарату відповідного суду та його заступника.

Конкурсною комісією ДСА України протягом 2019 року проведено конкурси на 8 посад керівників апаратів апеляційних судів та 11 посад їх заступників.

У конкурсах взяли участь 26 кандидатів, з них на посади керівників апаратів апеляційних судів претендували 15 кандидатів, на посади їх заступників – 17.

Результати конкурсів на посади керівників апаратів апеляційних судів та їх заступників протягом 2019 року не оскаржувались.

На виконання вимог антикорупційного законодавства стосовно переможців проведено 8 спеціальних перевірок кандидатів. За результатами перевірок інформації, що перешкоджає зайняттю кандидатами посад, не виявлено.

Усього за 2019 рік призначено 49 керівників апаратів судів та їх заступників, з них за результатами конкурсу – 21, в порядку переведення – 28.

Протягом 2019 року звільнено з посад керівників апаратів та їх заступників – 53, з них за переведенням в інші органи судової влади – 12, у зв'язку з ліквідацією установи – 6; з інших підстав – 3.

У 2019 році проведено оцінювання результатів службової діяльності державних службовців категорій "А" і "Б" – керівників апаратів Верховного Суду, вищих спеціалізованих, апеляційних судів та їх заступників.

Результати проведення оцінювання керівників апаратів та їх заступників

За результатами оцінювання оцінку "негативна" керівники апаратів та заступники керівників апаратів судів не отримували. Оцінку "відмінна" отримали 21 керівник апаратів судів та 18 заступників керівників апаратів судів; оцінку "позитивна" – 16 керівників апаратів судів, 15 – заступників керівників апаратів судів.

На виконання договорів, укладених між ДСА України та вищими навчальними закладами, протягом 2019 року було забезпечено організацію проходження практики в місцевих та апеляційних судах 4 167 студентами 20 вищих навчальних закладів, що на 35% більше, ніж у 2018 році.

Усього станом на 01.01.2020 року ДСА України співпрацює на договірній основі з 35 вищими навчальними закладами, що на 21% більше ніж у 2018 році. Забезпечення проходження практики студентами юридичних факультетів вищих навчальних закладів виконує перш за все профорієнтаційну функцію для майбутніх фахівців, які згодом стануть надійним кадровим резервом апаратів судів.

У зв'язку з прийняттям Закону України від 19 вересня 2019 року № 117-IX "Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади", який набрав чинності 26 вересня 2019 року, внесені зміни, зокрема до Закону України "Про державну службу" стосовно процедури вступу на державну службу, окремих положень щодо проходження та припинення державної служби.

З метою уніфікованого підходу до застосування норм законодавства про державну службу апаратами судів у грудні 2019 року ДСА України у співпраці з НШС України проведено семінар для керівників апаратів та спеціалістів з питань персоналу апеляційних судів і Вищого антикорупційного суду на тему: "Правове регулювання проходження державної служби в судах".

Проведені у 2019 році ДСА України та ТУ ДСА України заходи контролю за станом військового обліку призовників і військовозобов'язаних дозволили проаналізувати реальний стан військового обліку призовників і військовозобов'язаних, бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час в установах системи правосуддя, налагодити тісну взаємодію державних органів з органами військового управління та військовими комісаріатами з питань забезпечення функціонування системи військового обліку тощо.

Комісією ДСА України проведено перевірку стану ведення військового та організації службового діловодства з відмітками "Літер "М" в: п'яти ТУ ДСА України, трьох апеляційних судах, тринадцяти місцевих судів та двох державних підприємств, що належать до сфери управління ДСА України.

Комісіями ТУ ДСА України здійснено перевірку у 183 місцевих судах України.

Функціонування системи військового обліку громадян України в перевірених установах органів правосуддя, в цілому, організовано відповідно в межах вимог нормативно-правових актів, хоч і наявні певні недоліки, що потребують усунення та вжиття відповідних заходів реагування.

За результатами перевірок виявлено, що внаслідок проведених ДСА України організаційних та методичних заходів, стан справ з ведення військового обліку покращився.

Територіальними органами ДСА України є територіальні управління Державної судової адміністрації України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (всього їх 27).

У 2019 році функціонувало 25 територіальних управлінь, не здійснювали діяльність 2 територіальні управління (Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Автономній Республіці Крим та Територіальне управління Державної судової адміністрації України в місті Севастополі).

Рішенням Ради суддів України від 05.09.2014 № 24 визначена гранична чисельність працівників Державної судової адміністрації у кількості 634 одиниці, у тому числі її територіальних управлінь у кількості 490 одиниць.

Станом на 31.12.2019 штатна чисельність працівників територіальних управлінь Державної судової адміністрації України становила 490 штатних посад, з яких фактично зайнятими були 471 посада, вакантних посад – 19.

6. Договірні та претензійно-позовна робота

За звітний період 2019 року ДСА України укладено 158 (на 6 більше, ніж у 2018 році) договорів.

Укладення договорів здійснювалося за наявності відповідних потреб, в межах видатків державного бюджету на 2019 рік з дотриманням вимог чинного законодавства. ДСА України забезпечено належне виконання договірних зобов'язань.

ДСА України та ТУ ДСА України упродовж 2019 року здійснювалося супроводження та забезпечення належного представництва інтересів ДСА України у судах України, спрямоване на захист гарантованих Конституцією та законами України прав та інтересів громадян, суспільства й держави.

Так, впродовж звітного року забезпечено представництво інтересів та методичне забезпечення в понад 2 600 судових справах, в яких стороною виступали ДСА України або її територіальні управління.

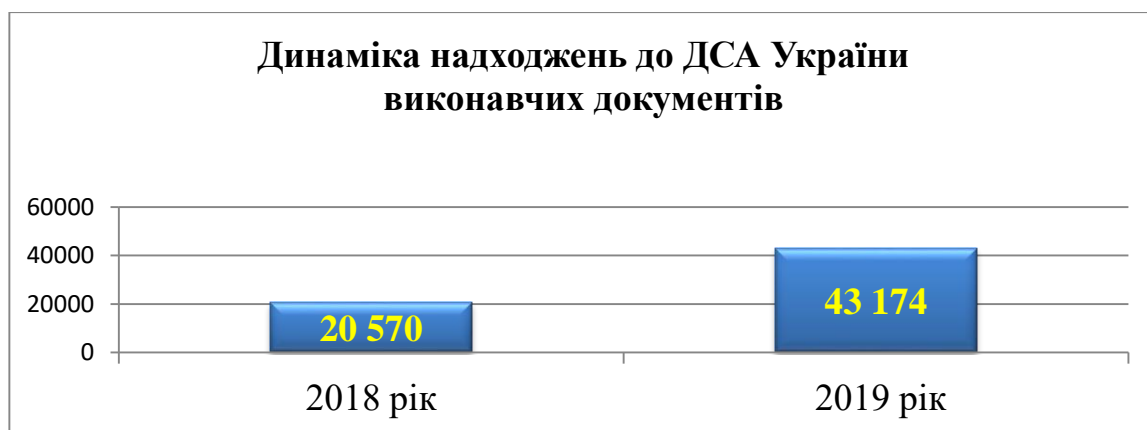
У звітному періоді ДСА України продовжила роботу, що розпочалася у сфері виконання рішень зобов'язального характеру, що набрали законної сили, але не виконані у встановленому раніше порядку і способом.

ДСА України систематично опрацьовувалися матеріали виконавчих проваджень, боржником за якими є ДСА України, її територіальні органи та суди України, які перебувають на виконанні в органах Державної виконавчої служби та провадження за якими не закрито.

З метою виконання судових рішень зобов'язального характеру, боржником за якими є ДСА України, її територіальні управління та суди України, захисту порушених прав позивачів, та запобігання порушення бюджетного законодавства, ДСА України надавала рекомендації про звернення до судів з заявами про зміну способу і порядку виконання вищезазначених рішень шляхом стягнення коштів за рахунок коштів бюджетної програми 0501150 "Виконання рішень судів на користь суддів та працівників апаратів судів", головним розпорядником якої є ДСА України.

Ще одним із напрямків роботи ДСА України є виконання рішень судів в частині стягнення судового збору та накладення штрафу (як засобу процесуального примусу), за якими з 05.01.2017 року ДСА України набула статусу стягувача.

Упродовж 2019 року до ДСА України надійшло 43 174 виконавчих документів про стягнення судового збору та накладення штрафу, що вдвічі більше, ніж у 2018 році (20 570 виконавчих документів).

Збільшення кількості надходжень виконавчих документів пояснюється тенденцією збільшення кількості судових розглядів; повторним пред'явленням до ДСА України виконавчих документів, повернутих без виконання у зв'язку з статтями 4, 37 Закону України "Про виконавче провадження".

Крім того, наявні проблеми, які ускладнюють виконання судових рішень про стягнення судового збору, накладення штрафу (як засобу процесуального примусу), у яких стягувачем є ДСА України, а боржником – Пенсійний фонд України та його територіальні органи.

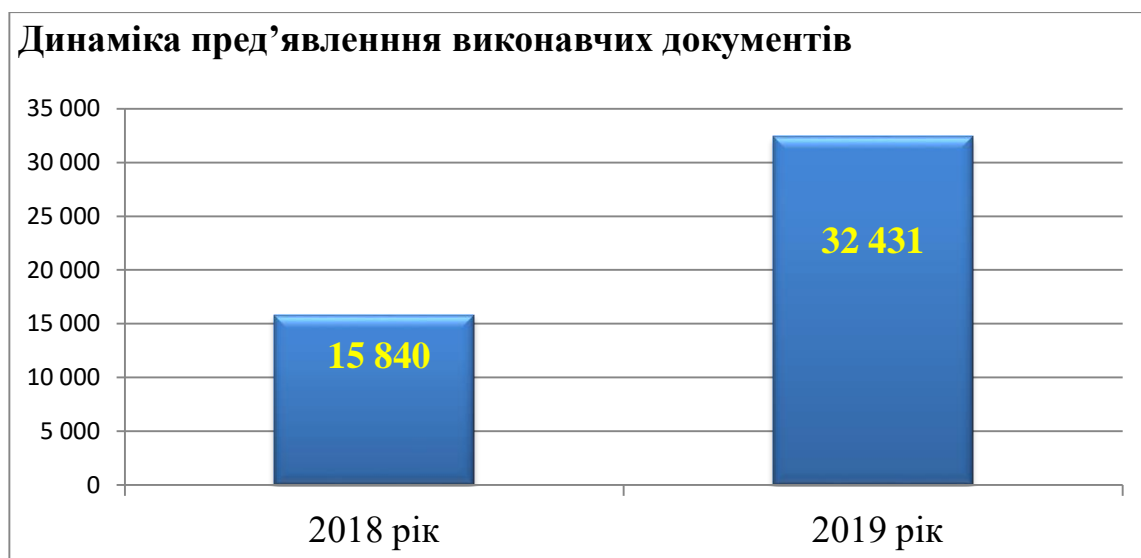
Казначейство на сьогодні не здійснює розрахунково-касове обслуговування Пенсійного фонду України, його територіальних органів, так як останні не мають видаткових рахунків, відкритих в органах Казначейства, з яких можливо провести списання коштів.

Внаслідок невиконання судових рішень про стягнення судового збору, накладення штрафу (як засобу процесуального примусу) у яких боржником є Пенсійний фонд України та його територіальні органи Державний бюджет України недоотримує понад 8 млн гривень.

Таким чином, існує об'єктивна необхідність вдосконалення законодавства України з метою зменшення кількості невиконаних судових рішень та збільшення надходжень до Державного бюджету України.

Крім того, на поштову адресу ДСА України, як стягувачу, судами та органами Державної виконавчої служби України було направлено значну кількість виконавчих документів, які потребують зміни стягувача на ДСА України та поновленні строку на пред'явлення їх до виконання.

У 2019 році ДСА України, як стягувачем, пред'явлено до виконання до Державної виконавчої служби України та Казначейства 32 431 виконавчий документ, що також вдвічі більше, ніж у 2018 році (15 840 виконавчих документів).

Зазначене пояснюється у тому числі збільшенням кількості повторно пред'явлених ДСА України виконавчих документів.

На даний час ДСА України вживаються заходи процесуального характеру щодо забезпечення виконання судових рішень про стягнення судового збору, накладення штрафу (як засобу процесуального примусу).

З початку 2019 року було підготовлено та подано 363 заяви до судів про внесення змін до виконавчих документів, а саме: заміни на належного стягувача, поновлення пропущених строків для пред'явлення виконавчих документів до виконання та зазначення в виконавчих документах ідентифікаційного коду боржників.

Фактично за 2018-2019 роки за рішеннями судів було стягнуто судового збору в дохід держави на загальну суму понад 255 млн гривень.

7. Нормотворча робота

ДСА України брала безпосередню участь при опрацюванні проектів законів України:

- 1) "Про правила відбування адміністративного арешту";
- 2) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони екстрадиції та посилення правового захисту іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України";
- 3) "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень";
- 4) "Про внесення змін до Закону України "Про Вищий антикорупційний суд" у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень";

5) "Про внесення зміни до статті 5 Закону України "Про судовий збір" (щодо пільг органам місцевого самоврядування по сплаті судового збору у справах, пов'язаних з реалізацією повноважень);

6) "Про внесення змін до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення адміністрування

податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві" (реєстраційний № 1209-1);

7) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання особою без громадянства" (реєстраційний № 2335);

8) "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо уточнення окремих положень";

9) "Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів";

10) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі";

11) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення участі громадян у здійсненні правосуддя";

12) "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо удосконалення порядку формування списку присяжних".

Також за 2019 рік ДСА України опрацьовано та надано в межах повноважень свої пропозиції до таких проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України:

1) постанови "Про внесення змін у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 1 грудня 2017 р. № 902", надісланого МВС України;

2) постанови "Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин";

3) постанови "Про затвердження Порядку приймання та розгляду звернень і повідомлень про вчинення домашнього насильства стосовно дітей та за участі дітей, виявлення дітей, які постраждали від домашнього насильства або його вчинили, організації надання їм допомоги та захисту";

4) постанови "Про внесення зміни в додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 1 грудня 2017 року № 902";

5) розроблено проект постанови про внесення змін до Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування,

прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.1996 № 710, якими запропоновано встановити додатково до розміру винагороди перекладача регіональні коефіцієнти. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 711 внесено відповідні зміни до Інструкції.

6) розпорядження "Про передачу нежитлового приміщення у власність Олевської міської об'єднаної територіальної громади", надісланого Міністерством економічного розвитку і торгівлі України;

7) розпорядження "Про затвердження плану заходів реалізації Концепції боротьби з тероризмом в Україні";

8) розпорядження "Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року", розробленого на виконання пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 № 1027 "Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року";

9) постанови "Про внесення зміни до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 р. № 464";

10) постанови "Про внесення змін до пункту 11 Положення про дозвільну систему";

11) розпорядження "Про передачу частини будівлі у власність Немирівської міської об'єднаної територіальної громади";

12) розпорядження "Деякі питання передачі нерухомого майна у м. Сумах, що закріплене на праві господарського відання за Національним банком";

13) розпорядження "Про передачу будівлі у власність Тетіївської міської об'єднаної територіальної громади";

14) розпорядження "Про передачу будівлі у смт Станиці Луганській у спільну власність територіальних громад Станично-Луганського району";

15) розпорядження Деякі питання передачі нерухомого майна у м. Харкові, що закріплене на праві господарського відання за Національним банком";

16) постанови "Деякі питання взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дітей та за участю дітей";

17) постанови "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 358".

Отже, за період 2019 року ДСА України було опрацьовано 29 проектів нормативно – правових актів, що надійшли на погодження до ДСА України, тоді як у 2018 році опрацьовано та підготовлено пропозиції до 43 нормативно-правових актів з наданням ґрунтовних пропозицій та зауважень, що надійшли до ДСА України для відповідного погодження та візування.

Також, ДСА України брала безпосередню участь при опрацювання таких проектів наказів МВС України:

- 1) "Про визнання таким, що втратив чинність, наказу МВС України від 05 травня 2004 року № 465/ДСК "Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення безпеки учасників судового процесу та державного захисту працівників суду і правоохоронних органів, членів їх сімей та близьких родичів та Порядку забезпечення безпеки осіб, узятих під державний захист, при пішому слідуванні та слідуванні автотранспортом";
- 2) "Про затвердження Положення про Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху";
- 3) "Про затвердження Положення з організації конвоювання військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України";
- 4) "Про затвердження Порядку здійснення командирами (начальниками) військових частин (установ) контролю за поведінкою військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням";
- 5) "Про затвердження форми звітності КСДС "Звіт про кількісний склад державних службовців" та Інструкції щодо її заповнення".

Крім того, ДСА України постійно надавалися роз'яснення у вигляді інформаційних листів та методичних рекомендацій з питань застосування окремих положень чинного законодавства з питань судоустрою і статусу суддів, виконання судових рішень, забезпечувалося надання матеріалів судової практики, необхідних для використання в роботі ТУ ДСА України.

Для прикладу, у 2019 році опрацьовано понад 2500 листів, що на 1000 листів більше, ніж у 2018 році.

8. Робота, пов'язана з опрацюванням документів, передбачених Законами України "Про очищення влади", "Про запобігання корупції"

За 2019 рік до ДСА України на опрацювання надійшло 2 198 запитів про перевірку відомостей, передбачених Законом України "Про запобігання корупції" та 3 запити про перевірку достовірності відомостей щодо незастосування до особи заборон, передбачених Законом України "Про очищення влади".

На всі запити надано відповіді у встановлений законом строк.

9. Контроль за фінансово-господарською діяльністю розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня

У забезпеченні незалежності й повноцінної діяльності судів важливе значення відіграють не тільки обсяги фінансування, а й порядок виділення, розподілення та витрачання бюджетних коштів.

Тому призначення внутрішнього аудиту в органах судової влади полягає, перш за все, у проведенні перевірки діяльності бюджетної установи з метою оцінювання ефективності її діяльності та дотримання розпоряджень керівництва установи, що не торкаються питань здійснення правосуддя.

ДСА України здійснювала аудит і фінансовий контроль діяльності 706 об'єктів внутрішнього аудиту, а саме структурних підрозділів і територіальних управлінь ДСА України, судів, організаційне та фінансове забезпечення діяльності яких здійснює ДСА України, державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління ДСА України.

Протягом 2019 року ДСА України здійснено 18 контрольних заходів, за результатами проведення яких виявлено порушень фінансово-бюджетної дисципліни на загальну суму 250,6 млн грн (у тому числі, що призвели до збитків на суму 2,6 млн грн).

Показники	2018 рік	2019 рік
Кількість аудитів	19	18
Виявлено порушень, тис. грн	26 096,0	250 661,2
У т. ч. порушення, що призвели до збитків, тис. грн	1 971,2	2 638,5

Важливим напрямом роботи відділу аудиту є аналіз причин, умов і наслідків виявлених порушень і недоліків, підготовка й подання до об'єктів контролю рекомендацій щодо усунення й запобігання причинам та умовам,

що призвели до нестач коштів і державного майна, неефективного або нецільового витрачання фінансових і матеріальних ресурсів та інших порушень законодавства України в бюджетній, економічній і фінансово-господарській сферах, а також щодо відшкодування завданих державі збитків, притягнення винних осіб до встановленої чинним законодавством України відповідальності.

За результатами проведених у 2019 році аудитів керівникам об'єктів контролю надано 309 рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень для усунення виявлених порушень та удосконалення внутрішнього контролю.

Ураховуючи порушення законодавства, виявлені під час проведення внутрішніх аудитів, з метою вжиття заходів та притягнення у встановленому законом порядку до відповідальності посадових осіб, у 2019 році копії матеріалів 3 аудитів передано до:

Прокуратури міста Києва та Прокуратури Київської області (2 аудити);
Національного агентства з питань запобігання корупції (1 аудит).

Співвідношення чисельності аудиторів ДСА України до кількості об'єктів аудиту становить 88 установ на одного працівника, що значно перевищує аналогічні показники в міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади.

10. Стан обліково-статистичної роботи й огляд даних судової статистики

З метою забезпечення своєчасного одержання інформації про додержання строків розгляду судових справ, прийняття обґрунтованих управлінських рішень та звітування про ефективність здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами, ДСА України сформовано зведені квартальні та річні форми звітності, а також звіти про стан судимості в Україні за 2019 рік.

Копії звітів надано Верховному Суду, Державній службі статистики України, заінтересованим органам.

З урахуванням даних звітності підготовлено аналітичні таблиці про стан здійснення правосуддя, роботу судів та суддів (навантаження) по кожному регіону в розрізі судів та узагальнені по Україні за 2019 рік у порівнянні з 2018 роком.

Також проаналізовано показники звітів судів і територіальних управлінь ДСА України та підготовлено "Огляд даних про стан здійснення правосуддя у 2018 році".

Зазначені аналітичні матеріали розміщені на офіційному веб-порталі "Судова влада України". Також на веб-порталі оприлюднено зведену звітність.

За результатами даних зведеної звітності судів про стан здійснення судочинства проаналізовано показники навантаження на суддів. З урахуванням рекомендованих показників середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями для суддів місцевих та апеляційних судів,

затверджених рішенням РС України від 09.06.2016 № 46, сформовано інформацію про кількість справ та матеріалів, що надійшли на розгляд до місцевих та апеляційних судів (за даними звітів в "модельних" справах). Також підготовлено інформацію про коефіцієнти приросту вхідних модельних справ у 2020-2022 роках до відповідних фактичних показників 2018-2019 років.

У 2019 році окремо узагальнено інформацію про розгляд місцевими та апеляційними судами справ, пов'язаних із виборами Президента України та народних депутатів України у 2019 році.

З питань нормативного забезпечення функціонування й удосконалення обліково-статистичної роботи в судах, діловодства та організації роботи з питань судової статистики проведено такі заходи:

- для отримання інформації про розгляд місцевими та апеляційними судами справ, пов'язаних із виборами, розроблено та затверджено наказом ДСА України від 10.01.2019 № 23 форму звітності № 2-ВП "Звіт про розгляд місцевими та апеляційними судами справ, пов'язаних із виборами Президента України у 2019 році", наказом ДСА України від 05.06.2019 № 539 форму звітності № 2-ВД "Звіт про розгляд місцевими та апеляційними судами справ, пов'язаних із виборами народних депутатів України у 2019 році";

- наказом ДСА України від 26.04.2019 № 426 внесено зміни до кварталних форм звітів, затверджених наказами ДСА України від 21.12.2012 № 172 та від 09.03.2017 № 311;

- для приведення статистичної звітності у відповідність із законодавством наказом ДСА України від 20.08.2019 № 828 внесено зміни до річних форм звітів, затверджених наказом ДСА України від 23.06.2018 № 325;

- з метою удосконалення судової статистики в частині збору інформації про розгляд судами справ про злочини щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, для проведення Національної оцінки ризиків, які визначені Методологією з оцінки відповідності

рекомендаціям ФАФТ, наказом ДСА від 28.11.2019 №1149 затверджено нову форму річної звітності № 1-лт "Звіт судів про стан розгляду справ про злочини щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення";

- у зв'язку зі змінами до форм звітності розроблено зміни до умов формування звітів та логічного контролю;

- розроблено зміни до Загального класифікатора спеціалізацій суддів та категорій справ. Рішенням РС України від 20.09.2019 № 77 погоджено проект змін до зазначеного класифікатора. Наказом ДСА України від 10.10.2019 № 984 затверджено зміни;

- з метою забезпечення унікальності номерів судових справ наказами ДСА України від 20.08.2019 № 813 та від 25.09.2019 № 940 внесено зміни до Класифікатора суддів;

- з урахуванням норм Закону України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів для вдосконалення роботи з ведення діловодства в судах наказом ДСА України від 20.08.2019 № 814 затверджено Інструкцію з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, яка в установленому порядку погоджена з Державною архівною службою України. У зв'язку зі змінами до законодавства та з урахуванням додаткових пропозицій судів наказом ДСА України від 24.12.2019 р. № 1196 внесено зміни до Інструкції з діловодства.

З метою організації та проведення заходів щодо попередження втручання в роботу АСДС стосовно можливих передумов несанкціонованого доступу до інформаційних ресурсів ДСА України щомісячно проводився моніторинг щодо втручання працівників апарату судів в автоматизований розподіл судових справ шляхом зміни сторін процесу після розподілу справ.

ДСА України постійно здійснюються заходи з методично-навчальної роботи, зокрема, надаються методичні рекомендації щодо ведення діловодства та архіву, складання і подання звітів про стан розгляду справ і матеріалів, з питань роботи з програмно-технологічними засобами обробки первинних документів обліку і звітів.

На виконання рішень з'їздів суддів України в частині визначення нормативів тривалості розгляду судових справ та у зв'язку зі змінами в законодавстві у 2019 році проводилося дослідження з вимірювання навантаження на суддів.

Листом від 5 квітня 2019 року РС України спільно з ДСА України звернулися до судів України з проханням провести нове дослідження в частині визначення нормативів тривалості розгляду судових справ.

11. Щодо започаткування діяльності Вищого антикорупційного суду

Протягом 2019 року ДСА України продовжила здійснення ряду заходів, розпочатих у 2018 році, направлених на створення і організацію діяльності Вищого антикорупційного суду з урахуванням строків, встановлених законодавством, та відповідно до спеціальних рекомендацій Венеціанської комісії.

ДСА України спільно з Антикорупційною ініціативою Європейського Союзу в Україні (EUACI), яка надає нашій державі допомогу у становленні новостворених антикорупційних агентств, було розроблено комплексну та детальну Дорожню карту започаткування роботи Вищого антикорупційного суду, що складається із конкретних послідовних кроків з реальними термінами.

ДСА України здійснила заходи щодо забезпечення суду приміщенням. Так, в лютому 2019 року до сфери управління ДСА України передано будівлю Лабораторного корпусу № 1 по вул. Преображенській, 5/2 та будівлі Лабораторного корпусу № 1 та Адміністративно-лабораторного корпусу № 2 по вул. Максима Кривоноса, 2-а для розміщення відповідно Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду та судових палат Вищого антикорупційного суду для здійснення правосуддя в першій інстанції.

У зв'язку з тим, що вказані приміщення потребують перепланування для розміщення суду, то на період ремонтних робіт у основних приміщеннях для розміщення Вищого антикорупційного суду ДСА України визначено два приміщення, що вивільнилися від переміщення Печерського районного суду міста Києва, за адресами: вул. Хрещатик, 42-А та пров. Хрестовий, 4. Крім того, в липні 2019 року Вищий антикорупційний суд забезпечено приміщенням за адресою: просп. Перемоги, 41.

Для громадського та міжнародного контролю відбору суддів Вищого антикорупційного суду створена Громадська рада міжнародних експертів, організаційно-технічне забезпечення діяльності якої відповідно до Закону України "Про Вищий антикорупційний суд" здійснювала ДСА України. ДСА України спільно з ВККС України та міжнародними донорами організовано умови діяльності вказаної Ради та її секретаріату.

У лютому 2019 року наказом Голови ДСА України призначено тимчасово виконуючого обов'язки керівника апарату Вищого антикорупційного суду. Здійснено державну реєстрацію новоутвореної юридичної особи, погоджено та затверджено тимчасову структуру та штатну чисельність Вищого антикорупційного суду.

7 червня 2019 року наказом ДСА України призначений керівник апарату Вищого антикорупційного суду, 31 липня 2019 року призначений заступник керівника апарату Вищого антикорупційного суду з встановленням випробувального строку на три місяці.

Проведена робота щодо забезпечення утворення режимно-секретних органів у першій та апеляційній інстанції суду. Станом на 05 вересня 2019 року, на початок процесуальної діяльності суду, забезпечено отримання спеціальних дозволів на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

12. Міжнародне співробітництво та аналітична діяльність

Міжнародна діяльність здійснюється в національних інтересах України у правовому просторі поточних і перспективних Міжнародних угод України про науково-технічне співробітництво з закордонними країнами, меморандумів, директивних вказівок і постанов органів державної влади.

Міжнародне співробітництво є одним із важливих напрямків діяльності ДСА України, що спрямований на реалізацію основних завдань, зокрема надання підтримки в організаційному забезпеченні діяльності судів, передусім на впровадження електронного суду, покращення доступу громадян до правосуддя, проведення правоосвітніх заходів, навчання працівників апаратів судів.

ДСА України є однією з учасниць низки програм і проектів за фінансової підтримки Європейської Комісії (ЄК)/Ради Європи (РЄ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Міністерства міжнародних справ Канади, інших, котрі фінансуються донорами й направлені на підтримку реформування судової системи в Україні.

Упродовж 2019 року ДСА України співпрацювала з міжнародними проектами та організувала низку заходів по різних напрямкам діяльності.

Впровадження електронного суду

30 травня 2019 року Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Нове правосуддя" підтримала проведення круглого столу "Е-судочинство як елемент сучасної системи правосуддя" на базі Південно-західного апеляційного господарського суду. Програма USAID "Нове правосуддя" надавала підтримку пілотним проектам у сфері запровадження в судах та інших установах судової влади автоматизованих рішень.

У травні 2019 року за підтримки міжнародних партнерів Програми USAID "Нове правосуддя" та Проекту ЄС "Право-Justice" відбулася конференція "Електронне судочинство як елемент сучасної системи правосуддя. Перші результати та проблеми".

Проект ЄС "Право-Justice" надає ДСА України координаційну та технічну підтримку подальшого впровадження ЄСІТС.

У 2019 році експертами Проекту здійснена технічна оцінка ЄСІТС та надані рекомендації щодо стратегії розробки системи.

У листопаді делегація ДСА України та ВРП під час візиту до Польщі відвідала Окружний суд міста Вроцлава, Районний суд Вроцлава та ознайомила із ІТ рішеннями та Е-судом Польщі: Національний судовий реєстр, онлайн врегулювання спорів, електронні списки справ.

Розробка науково – обґрунтованих коефіцієнтів навантаження на суддів

На завершальному етапі робота із визначення науково – обґрунтованого навантаження на суддю. ДСА України спільно з експертами Програми USAID "Нове правосуддя" протягом 2019 року працювали над аналізом навантаження на суддів місцевих та апеляційних судів всіх юрисдикцій. Проведено ряд зустрічей з обговорення плану проведення дослідження, концепції визначення науково – обґрунтованого навантаження на суддю, методології обрахунку та формулювання основних показників такого навантаження. Судді взяли участь в двох етапах анкетування. Під час першого раунду - судді заповнювали онлайн-анкети, другий - відбувся шляхом заповнення щоденного онлайн-звіту. За результатами проведеного дослідження міжнародними експертами Програми USAID "Нове правосуддя" завершується підготовка проекту аналітичного звіту.

Поліпшення доступу громадян до приміщень судів та до інформації про суд, проведення правоосвітних заходів

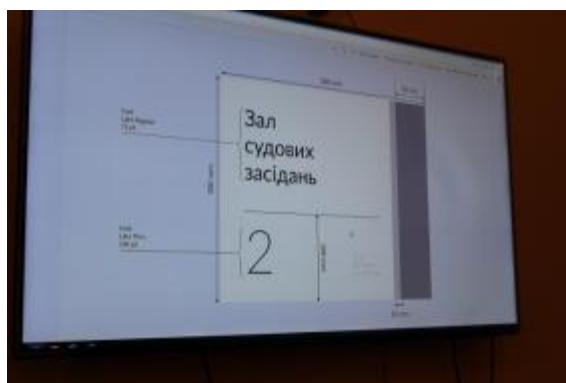

За підтримки
Програми
Агентства США з
міжнародного
розвитку (USAID)
"Нове правосуддя"
ДСА України
спільно з
РС України

реалізовано проект "Зручний суд". Розроблено макети інформаційних матеріалів (плакатів, буклетів, бланків заяв) для інформаційних стендів та веб-сайтів судів про організацію роботи суду, права і обов'язки учасників судових процесів та журналістів та послуги, що надаються судами та дотичними до системи правосуддя установами. Досвід буде поширений на всі суди України.

У межах Проекту ЄС "Право-Justice" реалізовується підкомпонент 2.3 "Модельні суди". Заплановано запроваджувати кращий європейський досвід із судового адміністрування у визначених "модельними" судах: Вишгородському районному суді Київської області, Галицькому районному суді міста Львова, Ковельському міськрайонному суді Волинської області, Краматорському міському суді Донецької області, Корольовському районному суді міста Житомира, Лозівському міськрайонному суді Харківської області.

Над утворенням стандартів, які надалі впроваджуватимуться у модельних судах працює робоча група, котра складається з експертів Проекту ЄС "Право-Justice" та представників ВРП, РСУ та ДСА України. У модельних судах опрацьовувались питання: безпеки судів, суддів та відвідувачів суду; задоволення потреб громадян (сторін справи) шляхом надання якісних послуг "клієнт-сервіс"; особливості поводження із особами, які відносяться до "вразливих" категорій; створення психологічного комфорту учасникам процесу, відвідувачам суду; комунікації з громадськістю; створення стандартів суду. Всі напрацьовані стандарти та рекомендації будуть включені до посібника "бренд-буку", який міститиме: поради щодо покращення функціонування суду, обґрунтування проведення робіт, пов'язаних із реконструкцією, перебудовою та/або переплануванням, утриманням приміщень діючих судів або побудовою нових приміщень; стандарти, які сприятимуть високоякісному

розвитку мережі судів та інвестиційної стійкості; основи загальної гармонізації робочих процесів та процедур, які впроваджуються у судах; макети інформаційних (навігаційних) табличок та інструкцію щодо їх виготовлення та використання.

Планується, що досвід модельних судів буде поширений на всі українські суди.

За підтримки Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні (ПРООН) в рамках реалізації Програми з відновлення та розбудови миру здійснені заходи щодо інформаційної підтримки відвідувачів місцевих загальних судів Луганської та Донецької областей України.

Продовжено реалізацію трьох пілотних проектів розвитку перших в Україні громадських центрів сприяння доступу до правосуддя - відомої в світі ефективної моделі співпраці судової гілки влади з широкими колами громадськості. Громадські центри сприяння доступу до правосуддя працюють в містах Чугуєві (Харківська область), Татарбунарах (Одеська область) та Одесі. Пілотні проекти створення та розвитку громадських центрів сприяння доступу до правосуддя виконуються за грантової підтримки Програми USAID "Нове правосуддя" громадськими організаціями у співпраці з органами судової та виконавчої влади, а також з органами місцевого самоврядування. Послуги громадських центрів сприяння доступу до правосуддя включають первинну правову допомогу, перенаправлення, альтернативне вирішення спорів (медіація).

Громадським центрам сприяння доступу до правосуддя надано технічну, консультаційну та грантову підтримку, постійно проводиться моніторинг їх діяльності. Разом з Центром лідерства "Відкритий світ" Програмою USAID "Нове правосуддя" підтримано організацію та фінансування навчальної поїздки до США для представників трьох громадських центрів сприяння доступу до правосуддя, а також для керівників та фахівців Координаційного Центру з надання правової допомоги. Під час поїздки її учасники ознайомилися з досвідом започаткування та розбудови громадських центрів правосуддя в штаті Нью Йорк та штаті Вермонт, а також з досвідом США у здійсненні програм громадського правосуддя, в т.ч. програм попередження злочинності, миротворчих програм, процесуальної справедливості та відновного правосуддя.

Доступ до правосуддя та судових послуг для людей з інвалідністю

За підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Нове правосуддя", в рамках грантової програми, громадська організація "Агенція демократичного розвитку Донбасу" провела 10 тренінгів

для 175 судових адміністраторів та суддів на тему "Вдосконалення комунікаційних навичок у роботі з людьми з інвалідністю" в Донецькій та Луганській областях.

За підтримки Програми USAID "Нове правосуддя" в рамках грантової програми Фонд "Право і Демократія" реалізовано проект: "Покращення рівня правової обізнаності перекладачів жестової мови про судові послуги та процедури". Впроваджено навчальну програму "Покращення рівня правової обізнаності перекладачів жестової мови та перекладачів дактилологів про судові послуги та процедури",

проведено анонімне анкетування перекладачів жестової мови. Проведено ряд зустрічей, круглих столів з представлення результатів діяльності та обговорення правових аспектів і проблематики участі перекладача жестової мови у судовому процесі.

У співпраці з Проектом ЄС "ПРАВО-юстиція" в межах реалізації підкомпоненту 3 "Модельні суди" розроблені ескізи інформаційних навігаційних табличок з детальною інструкцією, яка визначає загальні правила та порядок ознакування приміщень у суді за допомогою інформаційних табличок, регламентує зміст, дизайн, кольорову гаму та розмір таких табличок. Під час розробки ескізів табличок робочою групою було враховано особливості відвідувачів суду з інвалідністю. Даний досвід буде поширений у всі суди України.

Поліпшення доступу до правосуддя в Донецькій та Луганській областях

З питань доступу до правосуддя в Донецькій та Луганській областях ДСА України співпрацює з Програмою Розвитку ООН "Верховенство права та правосуддя на рівні громад у районах України, постраждалих від конфлікту". Так, протягом серпня 2019 року проведено ряд навчальних заходів та посилено спроможність 40 суддів місцевих судів щодо застосування медіації, як альтернативного методу вирішення конфліктів. Виготовлено 37 відеороликів про роботу місцевих загальних судів Донецької та Луганської областей. Відеоролики розміщені на веб-сайтах відповідних судів.

Проведено II та III Форуми суддів Донецької та Луганської областей з проблемних питань відправлення правосуддя в контексті триваючого конфлікту у східній

частині України та дотримання прав людини (включаючи кримінальну, цивільну та адміністративну юрисдикції). Учасники Форумів обговорили та винайшли рекомендації щодо поліпшення доступу до правосуддя, організації роботи судів, узагальнення судової практики.

Забезпечення безпеки в приміщеннях суду

Спільно із українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи розроблено та затверджено наказом ДСА України Типовий план забезпечення безперервної діяльності суду та Методичні рекомендації щодо безпеки в надзвичайних ситуаціях (брошура), який направлений для використання в суди України. TU ДСА України організували та проводили навчання з питань реагування на надзвичайні

ситуації, організації роботи суду в умовах надзвичайних ситуацій для місцевих судів та розробки Плану забезпечення безперервної діяльності відповідного суду.

З метою забезпечення стійкості результатів, покращення системності роботи з поширення кращих судових практик та послуг за підтримки українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи проведено тренінги для 29 тренерів з питань готовності до надзвичайних ситуацій і забезпечення безперервної роботи суду. Протягом 2019 року тренерами проведено 25 тренінгів (у містах: Київ, Львів, Хмельницький, Луцьк, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Одеса, Миколаїв), в яких взяли участь 706 представників системи правосуддя.

За сприяння Консультативної місії Європейського Союзу (КМЄС) в 2019 році продовжена реалізація пілотного проекту зі створення в судах сучасної охоронної системи. Міжнародні експерти спільно з ДСА України працюють над приміщенням, яке визначено "модельним судом", що знаходиться у місті Львові на вул. Чоловського, 2. У приміщенні розташовано три суди: Сихівський районний суд м. Львова, Галицький

районний суд м. Львова та Львівський окружний адміністративний суд. З точки зору забезпечення безпеки модельний суд слугуватиме зразком для інших судів в Україні.

Формування Служби судової охорони

За підтримки українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи в липні 2019 року здійснено ознайомчий візит до Канади керівництва ВРП, ДСА України, ССО. Мета візиту – координація зусиль та налагодження безпосереднього діалогу з канадськими експертами та установами щодо кращих практик адміністрування судів, зокрема, організації судової охорони. Під час візиту делегація ознайомилась з досвідом забезпечення охорони вищих та спеціалізованих судів Канади (в містах Торонто та Оттава) та більш детально - практикою охорони судів на прикладі діяльності Служби шерифів провінції Британська Колумбія.

Також делегація ознайомилась з питаннями розробки принципів і процедур діяльності ССО в системі адміністрування судів, питаннями добору, навчання, професійного розвитку працівників; діяльністю оцінки ризиків і загроз потенційних надзвичайних ситуацій; забезпечення безпеки під час проведення особливо важливих і резонансних

заходів. Вивчений у ході візиту канадський досвід став основою формування засад діяльності ССО, включаючи розробку Стратегії її розвитку, дорожньої карти, в якій окреслено поточний стан справ і план подальших дій за трьома пріоритетними напрямками.

За підтримки українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи здійснювалась навчально-методична підтримка ССО:

забезпечено переклад понад 30-ти документів (інструкцій, методичних рекомендацій, посібників), розроблених Федеральною Службою адміністрування судів Канади/Службою шерифів Британської Колумбії;

канадськими фахівцями Лучіано Бентенутто та Полом Коррадо у вересні проведена експертиза проекту Стратегії розвитку ССО;

у листопаді проведено круглий стіл за участі канадських експертів з питань організації судової охорони та обговорення питань підготовки персоналу ССО до роботи в системі правосуддя.

Судове адміністрування

За підтримки українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи у серпні 2019 року проведено дослідження щодо взаємодії та розподілу повноважень між головою суду та керівником апарату. А в листопаді проведено круглий стіл з обговорення питань управління в суді командою лідерів "голова суду-керівник апарату", під час якого були представлені результати опитування 153 голів судів та 207 керівників апаратів, які допомогли отримати більш

чітке уявлення про взаємодію та розподіл повноважень між головою суду та керівником апарату. У результаті зустрічі були окреслені механізми розбудови партнерських відносин між головами судів та керівниками апаратів; визначені переваги та виклики розподілу повноважень, делегування функцій, зокрема, переваги надання керівникам апаратів судів більшої автономії та більших повноважень; визначені найбільш оптимальні способи вирішення проблем (зміни у законодавстві, нормативних актах; спеціальна підготовка/навчання з метою зміни сприйняття поняття управління, зміни ставлення до стратегії розвитку суду, контролю, розподілу повноважень).

За підтримки Програми USAID "Нове правосуддя" проведена навчальна програма для 18

управлінських команд суду - голів судів та керівників апаратів судів, яка відбувалась в три етапи: у вересні проведені окремі навчання з лідерства з головами судів та керівниками апарату; у листопаді управлінські команди практикувались спільно. Мета навчальної програми для управлінської команди суду - формування глибокої та постійної довіри між головою суду та керівником апарату суду. Учасники управлінською командою практикувались визначати спільне бачення та цінності лідерських відносин, визначали фактори довіри у своїх стосунках та вчилися моделювати їх на очолюваний колектив суду.

Удосконалення процесу залучення громадян в якості присяжних до здійснення правосуддя

Спільно з Програмою USAID "Нове правосуддя" організовано та проведено протягом 2019 року засідання Робочої групи з питань вдосконалення процесу залучення громадян в якості присяжних до відправлення правосуддя. Під час одного із засідань Програма презентувала результати Першого Всеукраїнського опитування присяжних та Статистичного аналізу судових рішень, ухвалених за участі присяжних в 2018-2019 роках. Учасниками робочої групи напрацьовано рекомендації до законодавчих змін, спрямованих на реформування інституту присяжних та розроблено концепцію орієнтаційного відео для присяжних з метою підвищення їх обізнаності про їх права та обов'язки.

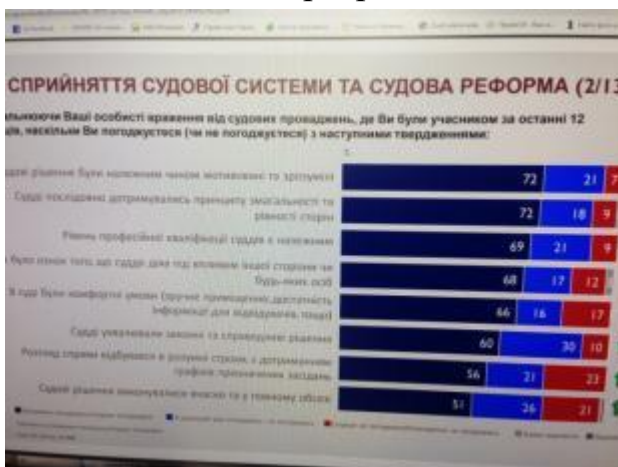

Напрацьовані Робочою групою матеріали передані до Міністерства юстиції України для врахування при підготовці законопроектів щодо реформування інституту присяжних, а також НШСУ для врахування при підготовці навчального курсу для суддів по роботі з присяжними. Також, експертами Програми розроблено список актуальних запитань про суд присяжних в Україні та відповідей, який опубліковано на сайті ДСА та веб-сайтах судів, а також Список питань для врахування присяжними при розгляді певної категорії цивільних та кримінальних справ. Розпочато інформаційно-просвітницьку кампанію про суд присяжних, а саме надруковано 250 тис. буклетів та плакатів на тему "Як стати присяжним?" та доставлено їх до органів

місцевого самоврядування, ЦНАПів, центрів зайнятості, судів та центрів надання безоплатної правової допомоги. Також Програма залучила експертку, яка провела тренінг на покращення телефонної комунікації з фокусом на темі присяжних для операторів Єдиного контакт-центру судової влади.

Проведення опитування громадян щодо їх ставлення до судової системи

Спільно з Програмою USAID "Нове правосуддя" проведено щорічне

опитування правників, працівників апарату суду та присяжних щодо їх сприйняття судової реформи та реформи правничої освіти, сприйняття корупції та готовності їй протидіяти. За його результатами 92% респондентів погодилися із твердженням, що прийняті судові рішення були належним чином мотивовані та зрозумілі, при цьому 90% вважають такі рішення

законними та справедливими. При цьому 80% респондентів відповіли, що довіряють судовій владі загалом. Більше половини респондентів (67%) вірять у те, що судова система України здатна стати основою для подолання корупції в усіх гілках влади.

Крім того, Програмою USAID "Нове правосуддя" надано технічну допомогу понад 250 судам України у проведенні за допомогою електронних форм внутрішніх опитувань суддів та працівників апарату суду відповідно до Системи оцінювання роботи суду згідно рішення РС України від 17.09.2018 №53. Надана грантова підтримка 11 громадським організаціям для сприяння 613 судам України в 23 областях та місті Києві у здійсненні опитувань громадян-учасників судових проваджень за методологією КГЗ. Станом на 31 грудня 2019 року такі опитування завершені в усіх 613 судах, опитано понад 38 000 учасників судових проваджень, розроблено понад 4 000 рекомендацій судам щодо поліпшення якості їхньої роботи. Середній рівень задоволеності роботою суду 4.2 за 5-бальною системою. Застосування Системи оцінювання роботи суду українськими судами сприяє вдосконаленню організації роботи суду, а саме підвищенню продуктивності, ефективності та якості судових процедур.

Оптимізація внутрішніх процесів діяльності ДСА України

Завдяки співробітництву з українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи стало можливим проведення дослідження декількох робочих процесів ДСА України, яке показало важливіші та другорядні етапи діяльності та дозволило знайти нові підходи до організації процесів роботи.

Загалом процес дослідження тривав кілька етапів: обговорювались технології досліджень, визначені робочі групи працювали з одним із визначених процесом, описуючи його етапи, осмисливши послідовність дій учасники групи напрацювали механізми спрощення робочих процесів.

За результатами досліджень запроваджено пілотний проект, де були застосовані представлені результати та випробувані на практиці дії.

Очікуваними результатами реалізації пілотного проекту стало: вивільнення робочого часу працівників на виконання інших завдань, ріст продуктивності праці працівників, значне скорочення витрат матеріальних та людських ресурсів, зменшення кількості допущених помилок.

Ураховуючи ефективність реалізації пілотного проекту, з метою подальшої переоцінки та оптимізації внутрішніх процесів діяльності, Головою ДСА України наказом від 17 грудня 2019 року № 1175 утворено постійно діючу робочу групу.

Удосконалення внутрішніх процесів діяльності дозволить не лише оптимізувати роботу в ДСА України, а й поширити позитивний практичний досвід на всю судову систему України.

Окрім зазначених напрямків ДСА України співпрацювала з міжнародними донорськими організаціями з інших питань.

Так, з питань створення та належного функціонування Вищого антикорупційного суду ДСА України співпрацювала з Антикорупційною ініціативою Європейського Союзу в Україні (EUACI), Міжнародною організацією права розвитку (IDLO), Програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Нове правосуддя", Проектом ЄС "Право-Justice", Консультативною місією ЄС (КМЄС), українсько-канадським проектом "Підтримки судової реформи".

У рамках перебування експертів Місії Міжнародного Валютного Фонду в ДСА України проведено ряд зустрічей з питань успішного започаткування роботи Вищого антикорупційного суду та системи автоматизованого розподілу судових справ у межах суду.

Продовжено співпрацю з Проектом "ДІЯ-ЄС: Заходи ЄС з питань протидії наркотикам та організованій злочинності, Інтенсивне співробітництво та нарощування потенціалу для боротьби з організованою злочинністю у сфері наркоторгівлі вздовж героїнового маршруту".

За підтримки Проекту ЄС "Право-Justice" у жовтні в місті Чернівці проведена III Міжнародна науково-практична конференція "Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні", у грудні в місті Львові відбулося засідання круглого столу "Судова реформа в Україні: проблеми та перспективи оптимізації місцевих судів".

Результатом продуктивного співробітництва із проектами міжнародної технічної допомоги є позитивний вплив на вирішення важливих завдань, які сьогодні означені перед ДСА України. Отриманий досвід, підписані угоди й досягнуті домовленості та їх реалізація дозволяють створити дієву систему організаційного та матеріально-технічного забезпечення діяльності органів системи правосуддя в Україні.

13. Організаційне забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування

Одним із напрямків роботи ДСА України відповідно до статті 134 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" є забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування.

Від ефективності роботи органів суддівського самоврядування залежить стан здійснення судочинства в державі, дотримання гарантій забезпечення незалежності і недоторканності судів та функціонування інших органів судової влади.

Діяльність органів суддівського самоврядування сприяє створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджує незалежність суду, забезпечує захист суддів від втручання в судову діяльність, а також підвищує рівень роботи з кадрами в системі судів.

Протягом 2019 року ДСА України організовано та забезпечено проведення:

- XVII позачергового з'їзду суддів України, який проходив 29-30 жовтня 2019 року;
- 13 засідань РС України, на яких прийнято 103 рішення;
- 15 засідань робочих груп

РС України.

Протягом 2018 року організовано та забезпечено проведення 19 засідань РС України та 16 засідань комітетів РС України.

Більшість питань, розглянутих РС України за звітний період, стосувалися забезпечення організаційної єдності функціонування органів

судової влади; зміцнення незалежності судів та суддів, захисту від втручання в їх діяльність; здійснення контролю за організацією діяльності судів та інших органів у системі судової влади; нормативного забезпечення функціонування АСДС в судах; фінансування, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення судів; організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сайтів загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України та інших питань організації діяльності судів загальної юрисдикції.

Також РС України організовано проведення:

16 січня 2019 року засідання круглого столу на тему: "Роль адвокатури у забезпеченні суддівської незалежності" у місті Львові;

18 січня 2019 року консультативної зустрічі для суддів Івано-Франківської області на тему: "Конфлікт інтересів у суддівській діяльності" за підтримки канадсько-українського проекту підтримки судової реформи;

24 січня 2019 року на виконання пункту 4 рішення РС України від 21 грудня 2018 року №93 проведено круглий стіл для голів місцевих судів міста Запоріжжя та області, метою якого стало обговорення з судьями Запорізької області проблемних питань застосування Кодексу суддівської етики в процесуальній та позапроцесуальній діяльності судді та надання рекомендацій щодо запобігання конфліктів, пов'язаних з дотриманням етичних норм як під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці судді;

1 лютого 2019 року круглого столу на тему: "Забезпечення судового захисту в умовах збройної агресії";

28 лютого 2019 року для суддів Житомирщини Радою суддів України проведено семінар "Питання конфлікту інтересів та професійної етики суб'єктів кримінального провадження";

8 квітня 2019 року у місті Києві проведено засідання робочих груп з оновлення положень Кодексу суддівської етики, підготовки коментаря до Кодексу суддівської етики та оновлення Правил поведінки працівника суду;

22 квітня 2019 року у місті Києві відбулося засідання робочої групи, до складу якої входять представники РС України, Ради прокурорів України, Національної асоціації адвокатів України, Всеукраїнської громадської організації "Асоціації правників України" та Всеукраїнської громадської організації "Асоціації адвокатів України" з метою розробки проекту Кодексу професійної етики і визначення спільних етичних принципів у сфері правосуддя у відповідності до Резолюції "Професійна етика правосуддя" від 21 вересня 2018 року;

25 травня 2019 року за підтримки українсько-канадського проекту "Підтримка судової реформи" проведено консультативну зустріч для голів судів Запорізької області на тему "Особливості запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у суддівській діяльності". У заході

взяли участь голова Апеляційного суду провінції Британська Колумбія (Канада) Роберт Бауман, директор з правових та навчальних питань Групи міжнародного співробітництва Національного суддівського інституту Дональд Чіассон, суддя Конституційного суду України Віктор Городовенко;

17 травня 2019 року у місті Маріуполі проведено перший круглий стіл в рамках серії регіональних дискусій щодо оновлення положень Кодексу суддівської етики та підготовки коментаря до Кодексу суддівської етики, а також щодо оновлення Правил поведінки працівника суду із суддями Донецької та Луганської областей за підтримки проекту USAID "Нове правосуддя". Такі ж обговорення проведено 21 червня 2019 року в місті Чернівці, 05 вересня 2019 року в м. Одесі та 19 листопада 2019 року у місті Києві;

30 травня 2019 року проведено правову дискусію на тему "Перспективи розвитку правосуддя, спрямованого на усунення причин, що спонукають до вчинення правопорушень" за підтримки Програми USAID "Нове правосуддя";

31 травня 2019 року проведено тематичний семінар на тему: "Процесуальна справедливість і повага до учасників провадження як шлях підвищення громадської довіри до правосуддя" за підтримки Програми USAID "Нове правосуддя";

10 червня 2019 року відбулось засідання постійно діючої міжрегіональної робочої групи Ради суддів України з питань суддівського самоврядування;

12-13 червня 2019 року проведено VII Міжнародний судово-правовий форум спільно з газетою "Юридическая практика", ВРП, ВККС України;

18 липня 2019 року проведено п'яте засідання дорадчої групи партнерів Програми USAID "Нове правосуддя" спільно з Програмою USAID "Нове правосуддя";

26 липня 2019 року відбулась консультативна зустріч для суддів Хмельницької області на тему: "Конфлікт інтересів у суддівській діяльності" за підтримки канадсько-українського Проекту підтримки судової реформи в Україні.

Протягом 2019 року опрацьовано 340 звернень (скарг) та 4 452 листи, що надійшли до РС України. Продовжується робота РС України над розробкою та впровадженням Кодексу професійної етики і визначення спільних етичних принципів у сфері правосуддя.

Підсумовуючи

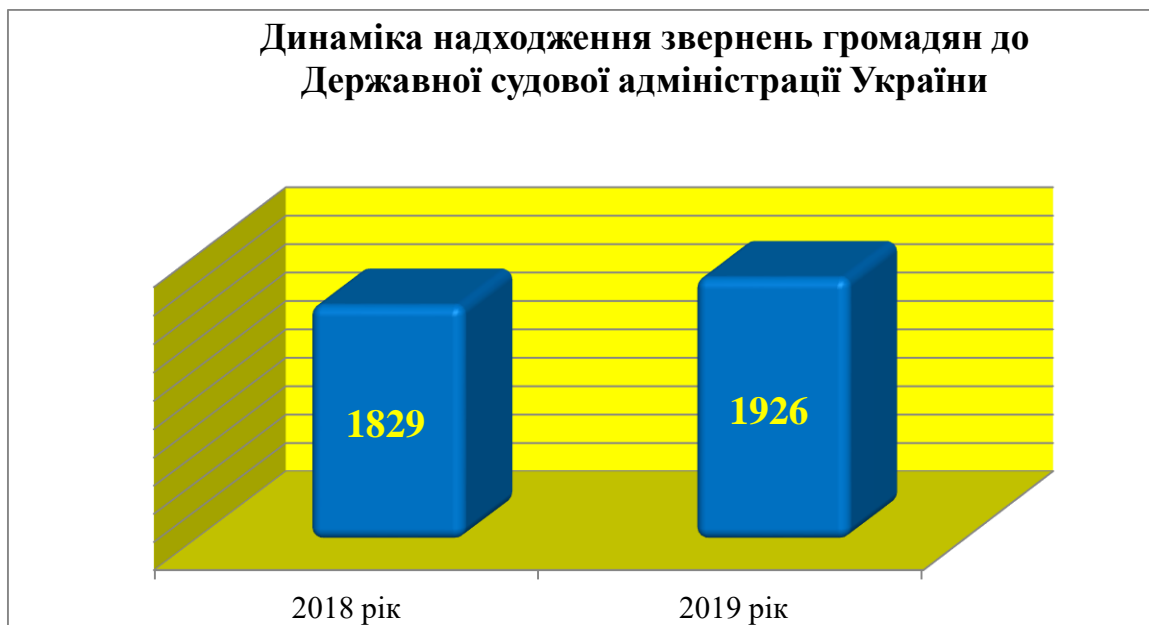
викладене, можна зробити висновок, що, завдяки широкому інформуванню

громадськості про діяльність органів судової влади на офіційному веб-порталі "Судова влада України" (своєчасному наповненню сторінок (веб-сайтів) судів загальної юрисдикції, на яких міститься інформація щодо діяльності органів судової влади, розміщуються повідомлення, роз'яснення, інформаційні матеріали, буклети, брошури, посібники про роботу судових органів, порядок захисту прав та свобод громадян), спостерігається зменшення звернень (скарг, заяв) громадян до органів суддівського самоврядування.

14. Робота із зверненнями громадян та запитами на публічну інформацію

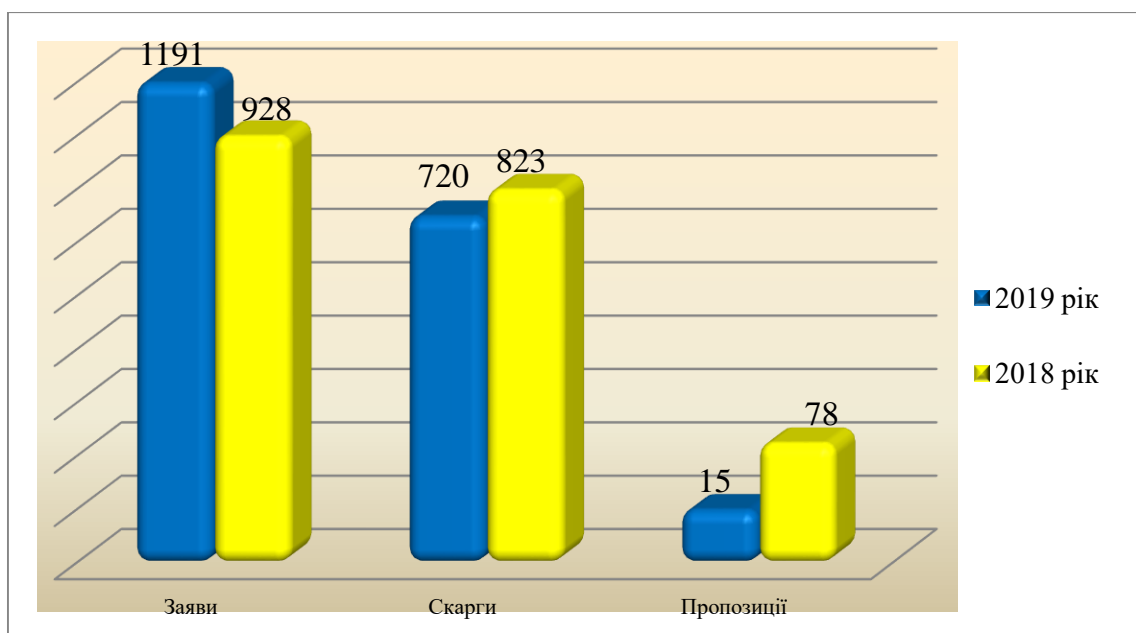
14.1. Інформація про стан роботи із зверненнями громадян

Упродовж 2019 року до ДСА України надійшло 1 926 звернень громадян, що на 97 звернень, або на 5% більше порівняно з аналогічним періодом 2018 року (1829).

У звітному періоду надійшло звернень громадян за видами:

- заяв – 1 191;
- скарг – 720;
- пропозицій – 15.

Протягом 2019 року до ДСА України надходили звернення з таких питань, як:

- організація роботи суду – 414;
- неналежна організація роботи суду – 285;
- неправомірні дії працівників апаратів судів – 255;
- сплата судового збору – 237;
- інше – 152;
- неправомірні дії суддів – 125;
- щодо впровадження та функціонування ЄСІТС – 142;
- оплата праці працівників апаратів судів – 91;
- неналежна організація роботи ТУ ДСА України - 54;
- щодо діяльності ДСА України – 21;
- забезпечення службовим житлом – 18;
- внесення та видача електронних копій судових рішень до ЄДРСР - 17;
- виплата вихідної допомоги, щомісячного довічного грошового утримання – 14;
- надання відомостей з ЄДРСР – 13;
- перебування справи в провадженні суду – 13;
- праця і заробітна плата – 12;
- виплата суддівської винагороди – 12;
- щодо реєстрації, розподілу, ведення справ в АСДС – 8;
- фінансове забезпечення судів – 10;
- житлова політика – 5;
- дата призначення та обрання суддів – 5;
- незадоволення відповіддю ДСА України на попередню скаргу – 5;
- призначення на посаду судді, переведення - 5;
- статистична інформація – 3;
- переведення працівників апаратів судів - 2;
- діяльність центральних органів виконавчої влади – 1;

заборгованість по заробітній платі - 1;
звільнення з посади судді – 1;
інформаційно-технічне, матеріально-технічне забезпечення – 1;
незадоволення відповіддю ТУ ДСА України на попередню скаргу – 1;
пенсії – 1;
працевлаштування – 1;
тяганина при розгляді справи – 1.

За 2019 рік підготовлено відповідей на звернення громадян 2 526, що на 152 відповіді більше, ніж у 2018 році (2 374).

14.2. Інформація про стан роботи із запитами на публічну інформацію

Протягом 2019 року до ДСА України надійшло 918 запитів на публічну інформацію, що на 55 запитів, або на 6% більше порівняно з 2018 роком (863).

Протягом звітного періоду надійшло запитів на публічну інформацію: від фізичних осіб — 805 запитів (електронною поштою – 529, засобами поштового зв'язку – 248, на особистому прийомі – 25, усно – 3);

від юридичних осіб — 111 запитів (електронною поштою – 48, засобами поштового зв'язку – 63, на особистому прийомі – 0, усно – 0);

від об'єднань громадян без статусу юридичної особи 2 запити, які надійшли засобами поштового зв'язку.

Протягом 2019 року запитувачі зверталися до ДСА України із запитом на публічну інформацію з таких питань:

надання статистичної інформації — 262 запити (29% від загальної кількості);

організації роботи судів — 160 запитів (17%);

діяльності ДСА України — 145 запитів (16%);

призначення, обрання, повноваження, звільнення суддів та інших посадових осіб — 81 запит (9%);

надання інформації про внесення електронних копій судових рішень до ЄДРСР — 64 запити (7%);

фінансового забезпечення судів та оплати праці працівників апаратів судів — 64 запити (7%);

впровадження та функціонування ЄСІТС — 32 запити (3%);

надання інформації про перебування справ у провадженні судів — 28 запитів (3%);

надання інформації про порядок сплати судового збору — 27 запитів (3%);

реєстрації, розподілу, ведення справ в АСДС — 21 запит (2%);

штатної чисельності суддів та працівників апаратів судів — 16 запитів (2%);

отримання копій декларацій про майновий стан і доходи суддів та інших посадових осіб — 7 запитів (1%);

інших питань — 11 запитів (1%).

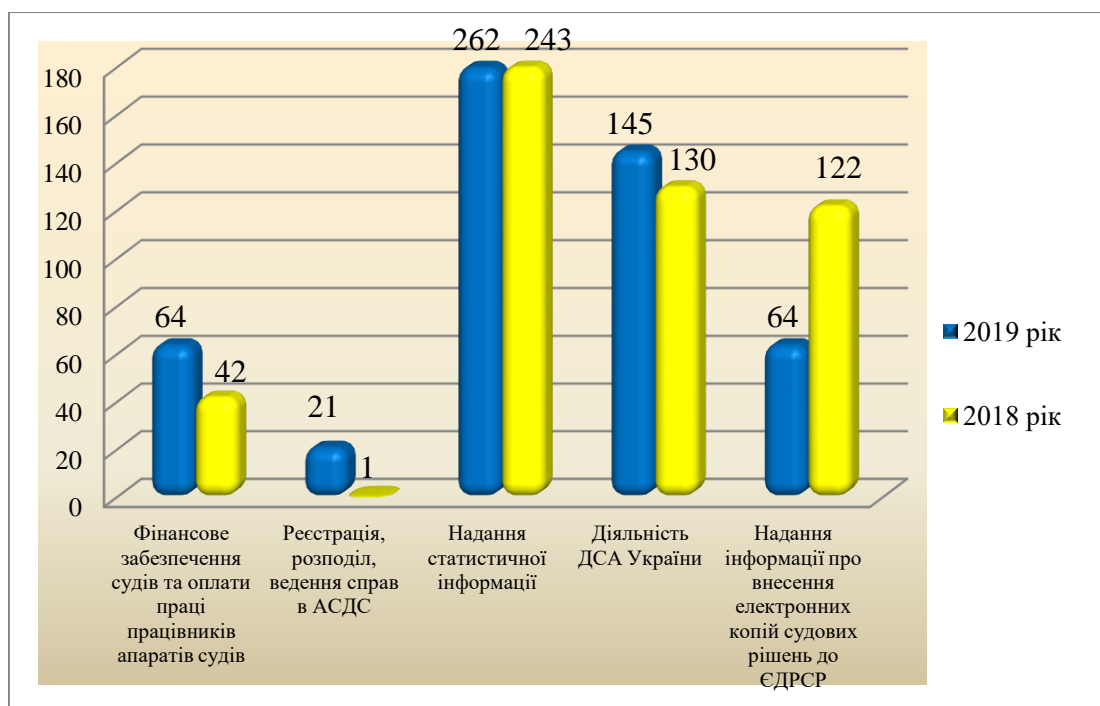

У 2019 році порівняно з 2018 року збільшилася кількість запитів з питань:

- фінансового забезпечення судів та оплати праці працівників апаратів судів на 22 запити (2018 рік – 42, 2019 рік – 64) або на 3%;
- реєстрації, розподілу, ведення справ в АСДС на 20 запитів (2018 рік – 1, 2019 рік – 21) або на 2%;
- надання статистичної інформації на 19 запитів (2018 рік – 243, 2019 рік – 262) або на 2%;
- діяльності ДСА України на 15 запитів (2018 рік – 130 запитів, 2019 рік – 145 запитів) або на 2%.

Крім того, порівняно з 2018 роком зменшилася кількість запитів з питань надання інформації про внесення електронних копій судових рішень до ЄДРСР на 58 запитів (2018 рік – 122, 2019 рік – 64) або на 7% менше.

Тематика надходження запитів на публічну інформацію у 2019 році порівняно з 2018 роком

За 2019 рік підлягало виконанню та розглянуто 920 запитів на публічну інформацію, з урахуванням 5 запитів, що залишилися на розгляді з попереднього періоду.

Крім того, 12 запитів на публічну інформацію станом на 01.01.2020 року залишилися на розгляді ДСА України.

ДСА України у звітному періоді підготовлено 1 018 відповідей на запити на публічну інформацію.

З 920 запитів на публічну інформацію:

надано інформацію запитувачам на 820 запитів;

відмовлено запитувачам у наданні інформації на 100 запитів, у зв'язку з недотриманням запитувачами вимог статті 22 Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Забезпечуючи прозорість та відкритість діяльності органів системи правосуддя, ДСА України розглянула всі отримані запити на публічну інформацію у строки, визначені статтею 20 зазначеного вище Закону.

15. Інформація про документообіг у ДСА України

ДСА України за період з 01 січня 2019 року по 31 грудня 2019 року опрацьовано **115 530** документів, що на 22 937 (25%) документів більше, ніж у 2018 році (92 593).

Так, до ДСА України у 2019 році надійшло 76 447 вхідних документів, що на 15 124 (25%) більше, ніж у 2018 році (61 323), з них:

нормативно-правові акти – 624 (у 2018 році – 521);

звернення ТУ ДСА України – 6 293 (у 2018 році – 5 856);

звернення судів – 37 765 (у 2018 році – 29 756);

звернення інших установ – 28 897 (у 2018 році – 22 450);

документи з грифом "ДСК" – 24 (у 2018 році – 48);

звернення громадян – 1 926 (у 2018 році – 1 829);

запити на публічну інформацію – 918 (у 2018 році – 863).

Збільшення надходження вхідних документів пов'язане, в тому числі, і з виконанням Закону України "Про виконавче провадження", яким визначено, що ДСА України є стягувачем за рішеннями про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу). Так, зазначених документів у 2019 році надійшло в кількості 43 535 (у 2018 р. – 28 010).

У 2019 році зареєстровано 1 204 накази ДСА України з основної діяльності, що на 552 (46%) більше, ніж у 2018 році (652), та 8 доручень Голови ДСА України (у 2018 році – 16).

У звітному періоді у ДСА України підготовлено та зареєстровано 37 871 вихідний документ, що на 6 601 (21%) більше, ніж у 2018 році (31 270), в тому числі, відповіді на звернення громадян – 2 526 (у 2018 році – 2374), відповіді на запити на публічну інформацію – 1 018 (у 2018 році – 1079).

У 2019 році у ДСА України підлягало виконанню та перебувало на контролі 8 801 завдання (у 2018 р. – 11 288 завдань).

З них перебувало на:

"особливому контролі" – 1 768 (у 2018 р. – 1 727);

"звичайному контролі" – 7 033 (у 2018 р. – 9 561).

16. Зв'язки з громадськістю та ЗМІ

В умовах становлення демократичного суспільства однією з ключових завдань є забезпечення відкритості органів публічної влади. Саме відкритість у підготовці та прийнятті управлінських рішень органами публічної влади є основою довіри суспільства до влади, творення її позитивного іміджу, створення належних умов для залучення громадськості до процесу прийняття рішень і, як наслідок, формування державної, регіональної, місцевої політики розвитку, спрямованої на сталий розвиток території і задоволення потреб громадян.

Відкритість і прозорість у діяльності ДСА України як єдиного державного органу в системі правосуддя, що здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом, та РС

України як найвищого органу суддівського самоврядування, серед інших повноважень, визначених законом, передбачає можливість взаємодії громадян, їхніх об'єднань, юридичних осіб, засобів масової інформації, громадських організацій, суддів і судових установ у формуванні та реалізації державної політики щодо доступу до повної, об'єктивної, достовірної інформації про діяльність органів судової влади.

З метою реалізації принципів відкритості та прозорості діяльності, а також гармонізації відносин судової влади та суспільства, забезпечення оперативного та об'єктивного висвітлення у ЗМІ діяльності органів судової влади, ДСА України здійснювався ряд заходів, що суттєво сприяли розвитку комунікаційного сегменту судової влади.

Зокрема, висвітлення діяльності ДСА України, РС України здійснюється через їх офіційні веб-сайти.

Так, у 2019 році на офіційному веб-сайті ДСА України було розміщено близько 200 інформаційних повідомлень, а на сайті РС України – понад 200. Офіційні повідомлення також дублювалися на офіційних сторінках органів

у соціальній мережі Facebook та регулярно використовувалися національними друкованими виданнями та інтернет-ресурсами. Також на веб-сайті ДСА України розміщено нормативно-правові акти, фінансову звітність, відкриті дані, звіти про доступ до публічної інформації та інше.

Висвітлення діяльності ДСА України та РС України систематично здійснюється у профільних виданнях "Закон і Бізнес", "Судово-юридична газета" та ТБ "Право", "Юридична практика".

Фахівці ДСА України також брали участь в організації та проведенні спільно з НШС України та міжнародними донорськими проектами, навчальних семінарів та тренінгів для прес-секретарів (осіб, на яких покладені обов'язки), суддів-спікерів, працівників апаратів судів задля ефективного висвітлення в ЗМІ діяльності судової влади. Також за ініціативи РС України спільно з Консультативною Місією ЄС та НШС України було проведено тренінг для голів судів "Комунікаційна діяльність голови суду" у чотирьох регіонах держави, а саме: у містах Львові, Харкові, Києві, Одесі.

Спільно з ГО "Вектор прав людини" (підписано меморандум про співпрацю) ДСА України брала участь у підготовці рекомендаційних матеріалів "Прес-служби судів: погляд зсередини" та сприяла організації проведення всеукраїнського опитування співробітників комунікаційних команд судів України. Також, спільно з ГО "Вектор прав людини" було проведено два навчальних семінари на теми: "Відкриті, доступні, зрозумілі суди: Як цього досягти?" та "Прес-служби судів: час змін".

З метою забезпечення моніторингу ЗМІ на присутність судової тематики та реагування на виклики, ДСА України спільно з Комітетом РС України з питань співпраці з державними, громадськими організаціями, засобами масової інформації було розроблено та надіслано у суди через Рішення РС України від 25.01.2019 року №3 "Орієнтовний Порадник із комунікації з громадянським суспільством у випадку кризової ситуації в суді" та "Пропозиції щодо реагування на факти поширення в ЗМІ інформації, що підриває авторитет судової влади".

Також здійснено висвітлення роботи позачергового з'їзду суддів України, який відбувся 29-30 жовтня 2019 року.

На каналі YouTube РСУ розміщено дев'ятнадцять відеосюжетів та телепрограм, які готувалися в регіонах і стосувалися діяльності РС України та ДСА України, а також відкриті трансляції засідань РС України.

Сторінка РС України на Facebook є верифікованою. Щодня її переглядають щонайменше 3,5 тисячі осіб. Вона має 6 863 офіційних підписантів, а публікації з неї використовуються друкованими та електронними ЗМІ.

Цілеспрямована робота ДСА України та РС України на регіональному рівні сприяла активізації роботи голів судів, суддів-спікерів та прес-секретарів у судах та дозволила ефективніше інформувати суспільство про діяльність судової влади в цілому, в тому числі, про судові засідання у справах, що мають суспільний інтерес (на рівні свого регіону), а також сприяла у систематичному наданню

інформації щодо розгляду інших справ та прийняття рішень, що свідчить про активізацію діяльності в налагодженні комунікацій між судами та ЗМІ.

17. Інтегрування питань гендерної рівності в діяльність ДСА України

В Україні рівність між чоловіками і жінками конституційно задекларована, що свідчить про вихід української держави й громадянського суспільства на європейський і світовий рівень розв'язання гендерних проблем. Правове регулювання державної гендерної політики в Україні здійснюється прийняттям відповідних нормативно-правових актів та аналізу результатів їхнього впровадження.

Зважаючи на актуальність питання забезпечення гендерної рівності, ДСА України здійснює ряд заходів з цього питання в системі правосуддя.

ДСА України спільно з українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи в 2019 році проведено гендерний аудит ДСА України. Результатом такого аудиту стала ідентифікація наявного потенціалу ДСА України та існуючих обмежень у забезпеченні гендерного підходу; визначено потреби та можливості для подальшого удосконалення політик, практик і процедур.

Рішенням РС України від 16 вересня 2016 року № 65 рекомендовано ДСА України сприяти збору, аналізу та поширенню судової статистики, розподіленої за статтю, зокрема, щодо кількості чоловіків та жінок серед суддів, голів і заступників голів судів, керівників, заступників керівників та працівників апаратів місцевих, апеляційних судів.

ДСА України з березня 2018 року щопівроку здійснює аналіз гендерного складу суддів та працівників апаратів місцевих і апеляційних судів України з метою визначення представництва жінок та чоловіків у процесі прийняття рішень органами судової влади.

Так, станом на 1 січня 2020 року в місцевих та апеляційних судах України працюють переважно жінки. Усього з 30 363 працівників судів (судді та працівники апаратів судів) 75% жінок та 25% чоловіків. Маємо великий дисбаланс, не зважаючи на те, що в порівнянні з березнем 2018 року, загальна кількість чоловіків збільшилась на 2%.

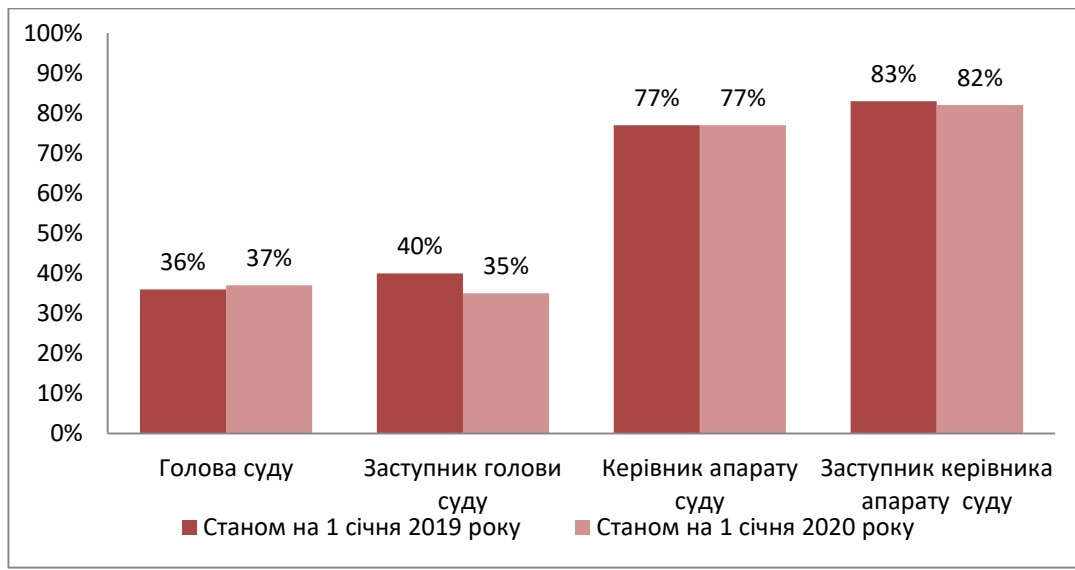

Збалансованим є представництво чоловіків та жінок серед суддів місцевих і апеляційних судів України. З 5 022 суддів 53% жінок та 47% чоловіків. У порівнянні з березнем 2018 року, майже за два роки ситуація змінилась лише на 3%, суддів - чоловіків стало менше. Тобто, в Україні посада судді є доступною як для чоловіків, так і для жінок.

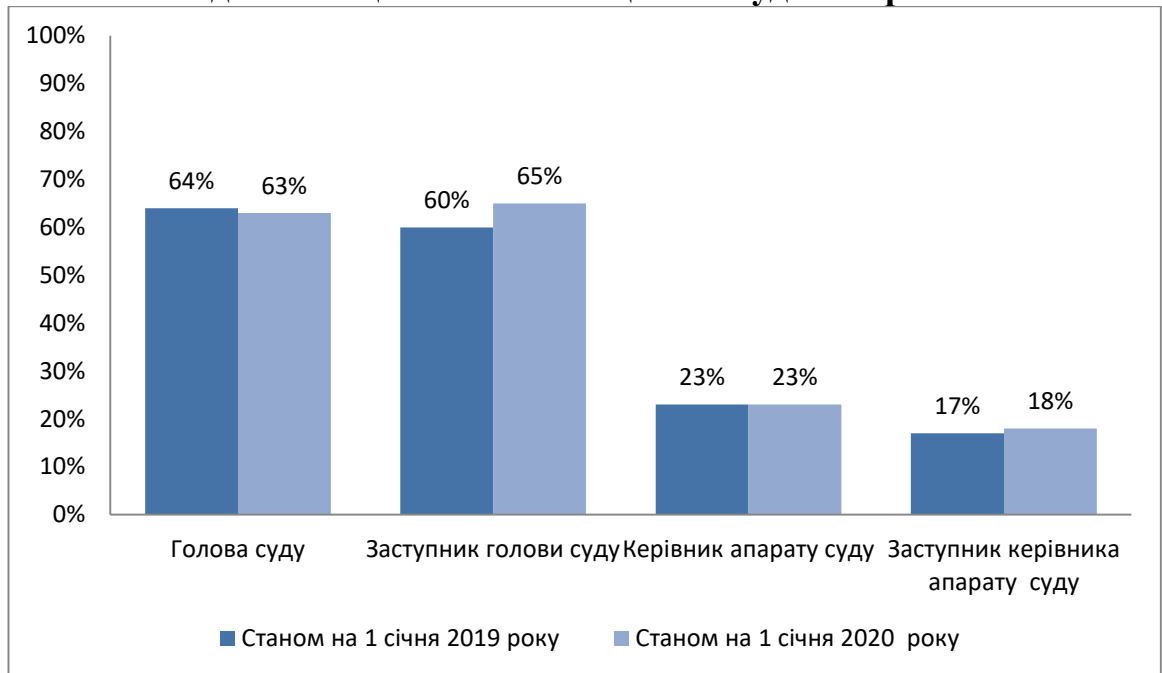
Водночас на адміністративні посади в судах (голови судів та заступники голів судів) обирають здебільшого чоловіків. Так, у 575 судах головами судів обрані 37% – жінки, 63% – чоловіки. З 208 заступників голови суду 35% – жінки, 65% – чоловіки.

Апарати судів очолюють переважно жінки: з 651 керівника апарату 77% – жінки, 23% – чоловіки; із 671 заступника керівника апарату 82% – жінки, 18% – чоловіки.

Інформація щодо жінок, які працюють на адміністративних посадах в місцевих та апеляційних судах України

Інформація щодо чоловіків, які працюють на адміністративних посадах в місцевих та апеляційних судах України

Спостерігається досить великий дисбаланс між представництвом жінок та чоловіків серед працівників апаратів судів (патронатна служба, державні службовці, працівники, які виконують функції з обслуговування, робітники): з 25 341 працівника 80% - жінки та 20% - чоловіки. Картина залишається відносно незмінною протягом останніх років, не зважаючи на те, що в порівнянні з березнем 2018 року кількість чоловіків збільшилась на 3%.

Не дивлячись на рівний доступ чоловіків та жінок до посад в апаратах судів, однакову заробітну плату, чоловіки не виявляють бажання працювати в апараті суду. Можливо через великий обсяг рутинної роботи, яку стереотипно та традиційно вважають "жіночою" та не престижною серед чоловіків.

Убачається, що з метою забезпечення більш збалансованого представництва чоловіків та жінок в апаратах судів України є потреба у проведенні заходів з популяризації серед чоловіків роботи в апараті суду.

Розширене узагальнення гендерного складу місцевих і апеляційних судів України станом на 1 січня 2020 року розміщено за посиланням <https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/gender/khghjgjj>

Державна судова адміністрація України

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5
тел. (044) 277 76 00, факс (044) 277 76 11, inbox@court.gov.ua